

Μαρκία ad Κορινθίους πρώτος εφθς.
ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ἔγραψα ὑμῖν ἐφ' ἡμέρας φιλίας, ἕως ἄρα καὶ αὐτοὺς ἦδη Ἐπίδοξον, ὑπομίμνησκω δὲ ὅμως διὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Ἡ δὲ πρόφασις τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς Κορινθίοι ἐκ φιλονεικίας συναγόμενοι, ἐχίζοντο ταῖς γνώμασι, Ἐλοιπὲρ ἢ ἐν ἀντιθέτοις χρίσμασι, καὶ ὄντων χρισμάτων, παρεβλέποντο τὸν λαβόντα τὴν μητρῴαν, ἄλλοι δὲ ἠθέλον κατὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἰδέας γυναικῆς, προφάσι τῆς ἐγκρατείας, τινὲς δὲ καὶ ἐν εἰδωλείοις ἰσχυροῦς, ὡς ἀδιαφόρων ὄντων ἦν εἰδωλοθύτων, ἄλλοι δὲ τὴν ἐν ἑαυτοῖς ἔχουσαν ἑαυτῶν γλώσσας ἐβάνμαζον, Ἐτέλλω, ἠπάτιντο Ἐπεὶ τὸ περὶ ἀναστάσεως μυστήριον, λέγοντες, μὴ ἐγείρεται τὴν σάρκα ταύτην. τούτων πάντων ἦν κορινθίων κινουμένων, γράφουσι οἱ λαοὶ τῶν ἀπὸ σόλων, Ἐλοιπὲρ πρὸς πάντα ἀντιγράφω, καὶ πρῶτον μὲν μαρτυρῶ αὐτοῖς ἐν φρονήσει καὶ γνώσει. οὐκ ἀποδέχεται αὐτοὺς ποιοῦντας τὰ χρίσματα, ἀλλὰ Ἐ συμβουλεύω μὴ ἐν λόγῳ τὴν ἀρετὴν, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ δυνάμει ἢ γῆθησιν, ἐπιτίμῃσιν τῶν μητρῴων λαβόντων, καὶ παραινέσας μὴ ἔχειν χρίσματα πρὸς αὐτοὺς, λοιπὸν περὶ ὧν ἔγραψα ἀποκριθεῖσαι. πρὸς μὲν Ἐ γάμου διδασκῶν ἀξέγκτορ εἶναι τὴν συζυγίαν, καὶ ἐν καιρῷ μόνον χωλᾶσθαι διὰ τὴν ἐν χλίω, διὰ δὲ τὸ ἄσαπτον αὐτοὺς τὴν ἐγκράτειαν. γράφω περὶ παρθενίας, ὅτι οὐ κατὰ ἀνάγκην, ἀλλὰ παρὰ τοῦτο γινέσθω. εἶτα περὶ ἦν εἰδωλοθύτων, ἵνα μὴ καταχρῶνται τῇ γνώσει, ἀλλὰ τῇ ἐργασίᾳ πολιτεύωνται, κωλύει οὖν τὰ ἐν εἰδωλείῳ συμποσία, ἵνα μὴ σκανδαλίζωνται οἱ μικροί. εἶτα περὶ ἦν πνευματικῶν χρισμάτων γράφω, ἵνα μὴ διαφέρωνται ἐν τοῖς χρισμασίν, μὴ δὲ προερίνωσι τὸν ἔχοντα χάρισμα τὸ ἴδιον, τὸ ἔχοντα τὸ δὲ πάντα ἔχει τὸ αὐτοῦ πνεύματος εἶναι λέγει. καὶ λοιπὸν περὶ ἀναστάσεως διδάσκει, ὅτι ἡ σὰρξ ἐγείρεται, ἀποθνήσκουσα μὲν φθαρτὴ, ἐγείρομένη δὲ ἀφθαρτὴ κατὰ τὴν τῶ θεοῦ χάριν, τὴν δὲ ἀνάστασιν, ἀπὸ τῶ ἐκγεγενῆσι τὸν Χριστὸν σωθήσονται. Ἐτέλλω, παραινέτικους λόγους εἰς τὰ ἦδη γράφω, καὶ περὶ λογίας τῆς εἰς τὴν ἀγίους παραγγέλλω, Ἐ οὕτως τελεῖται τὴν ἐπιστολήν.

ARGUMENTVM.

Corinthii sunt Ahaici, & hi similiter ab Apostolo audierunt uerbum ueritatis, & subuersi sunt multifarie a falsis apostolis. Quidam a philosophia uerbosa eloquentia, alij secta legis Iudaicae inducti sunt. Hos reuocat Apostolus ad ueram fidem, & euangelicam sapientiam, scribens eis ab Epheso per Timotheum discipulum suum.

omnes...
fili...
decre...
tra doct...
quante...
modi...
Iesu...
sed...
tam...
simplic...
omnes...
ne de...
dem...
lum, D...
sub ped...
nostr...
Saluta...
is meo...
s meo...
corru...
nos Ga...
nos Sa...
nos Sa...
nos Sa...
is uobis...
aut qui...
idum...
um Iesu...
system...
habet...
n obedi...
Solit...
ni glori...
Ad Roma...
Miss...
ultram...

ΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, διὰ θελή
ματος θεοῦ, καὶ σωθένης ὁ
ἀδελφός, τῆ ἐκκλησίᾳ τοῦ
θεοῦ τῆ ὁδοῦ ἐν κορίνθῳ, ἡγί
ασμύνοις ἐν ΧΡΙΣΤῳ ΙΗΣΟΥ, κλητῆς ἁγί
οις, καὶ πάνσι τοῖς ἐπικαλυμένοις τὸ ὄνο
μα τοῦ κυρίου ἡμῶν ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ἐν παν
τί τόπω, ἀντὶ τῆς ἡμῶν, χάριτος ὑμῶν καὶ
εὐεργειῶν ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ΙΗΣΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ. εὐχαριστῶ ὑμῶν πάντοτε
ἐν κυρίῳ ἡμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ, τῆ δοθῆ
σῃ ὑμῖν ἐν ΧΡΙΣΤῳ ΙΗΣΟΥ, ὅτι ἐν παντί
ἐπληροῦσθε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ, καὶ
πάσῃ γνώσει, καθὼς ὁ μαρτυροῦμαι τοῦ ΧΡΙ
ΣΤΟΥ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑσε
ρεῖσθε ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομέ
νες πῶς ἀποκαλύψῃ τοῦ κυρίου ἡμῶν ΙΗ
ΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ὅς ἐβεβαιώσῃ ὑμᾶς ἕως τέ
λους, ἀνεκλήτους, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. πισὸς ὁ θεός, δι ὃν
ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ΙΗΣΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ, τοῦ κυρίου ἡμῶν.

β Παρακαλῶ ἡ ὑμᾶς ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνό
ματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ἵνα δ
αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν χίσι
ματα, ἢ τε ἡ κατηρητισμῶν ἐν τῷ αὐτῷ νοί,
καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώσει. ἐδηλώθη γάρ μοι πρὸς
ὑμῶν ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῷ χλόκῃ, ὅτι ἐρί
δες ἐν ὑμῖν εἰσί. Δέω ἡ τῆς, ὅτι ἕκαστος
ὑμῶν λέγει, ἐγὼ μὲν εἰμὶ παῦλος, ἐγὼ ἡ ἀπο
λῶ, ἐγὼ ἡ κηφᾶ, ἐγὼ ἡ ΧΡΙΣΤΟΣ. μεμείρισται ὁ
ΧΡΙΣΤΟΣ, μὴ παῦλος ἐσαυρώθη ὑπὲρ ἡμῶν,
ἢ εἰς ὄνομα παύλου ἐβαπτίσθη; εὐχαρι
στῶ ὑμῶν θεῶ, ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ
κρίσπομ καὶ γάιομ, ἵνα μὴ ἕως εἴπω, ὅτι εἰς τὸ
ἑμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. ἐβάπτισα ἡ καὶ ἡ στεφαν
να ὁ κομ

ἡ γνήμη.

Aulus uocatus apostolus Iesu Christi, per uoluntate dei, & Sosthenes frater, ecclesiae dei quae est Corinthi, sanctificatis in Christo Iesu, uocatis sanctis, una cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri Iesu Christi, in quouis loco, uel suo, uel nostro. Gratia uobis & pax a deo patre nostro, & domino Iesu Christo. Gratias ago deo meo semper pro uobis, de gratia dei, quae data est uobis in Christo Iesu, quae in oibus ditati estis in illo, in omni sermone, & omni cognitione (quibus rebus testimoniū Iesu Christi confirmatum fuit in uobis) a deo, ut non destitueremini in ullo dono, expectantes reuelationem domini nostri Iesu Christi, qui & confirmabit uos usque ad finem, inculpatos, in die domini nostri Iesu Christi. Fidelis deus, per quem uocati estis in consortiū filij ipsius Iesu Christi domini nostri.

Adhortor autē uos fratres, per nomen domini nostri Iesu Christi, ut idem loquamini omnes, & non sint inter uos dissidia, sed sitis integrum corpus, in eadem mente, & in eadem sententia. Significatum est enim mihi de uobis fratres mei, a familiaribus Chloae, quae contentiones sint inter uos. Dico autē illud, quod unusquisque uestrum dicit. Ego quidem sum Pauli, ego uero Apollos, ego uero Cephae, ego uero Christi. Diuisus est Christus? Num Paulus crucifixus est pro uobis? Aut in nomine Pauli baptizati fuistis? Gratias ago deo, quod neminem uestrum baptizauerim, nisi Crispum & Gaium, ne quis dicat, quod in meo nomine baptizauerim. Baptizauī autē & Stephanam familiam.

ὡς οἶκον. λοιπὸν οὐκ οἶδα, εἴτινα ἄλλομὲν βάλῃ
πῆισα. οὐ γὰρ ἀπέσελέμε ΧΡΙΣΤΟΣ βαπτίζῃ,
ἀλλ' εὐαγγελίζεσθ, οὐκ ἔν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ ἡ σαυρὸς τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ.

1 Ο λόγος γὰρ ὁ τοῦ σαυροῦ, τῆς μὲν ἀπολλυμένων, μωρία ἐστὶ, τῆς δὲ σωζομένων ἡμῶν, δυνάμις θεοῦ ἐστὶ. 5 Γέγραπται γάρ. Απολῶ τὴν σοφίαν τῆν σοφῶν, καὶ τὴν σώσειμ ἧν σωετῶν ἀθεήσω, ποῦ σοφός; ποῦ γραμματέως; ποῦ συζητήης τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώσανεμ ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ἐπεδὴ γὰρ ἔν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος. Διὰ τοῦτο σοφίας τὸν θεόν, ἐδὲκκεσεμ ὁ θεός, διὰ τοῦτο μωρίας τοῦ κηρύγματός, ὥσῳα τοὺς πισεύοντας. ἐπεδὴ ἡ ἰσχυρία σιμῶν ἀποκρύπτῃ, καὶ ἕλληες σοφίαν ζητῶσι. ἡμεῖς ἔκ κηρύσσομ ΧΡΙΣΤΟΝ ἐσαυρωμένον, ἰσχυροῖς μὲν σκάνδαλον, ἕλληες δὲ μωρίαν. Ἄντις δὲ τῆς κλησίας, ἰσχυροῖς τὴν ἕλληες, ΧΡΙΣΤΟΝ θεοῦ δυνάμιν, ἡ θεὸς σοφίαν.

3 ΟΤΙ τὸ μωρὸν τῆ θεοῦ, σοφώτερον ἧν ἀνθρώπων ἐστὶ, καὶ ἡ ἀδινεῖς τοῦ θεοῦ, ἰσχυρότερον ἧν ἀνθρώπων ἐστὶ.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ἡμῶν ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ ἐν γενεῇ, ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἐξουθενημένα, ἐξελέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ. ὥπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. ἐξ αὐτῆ δὲ ἡμεῖς ἐσὲ, ἔν ΧΡΙΣΤΩ ΙΗΣΟΥ, ὃς ἐεινήθη ἡμῶν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη καὶ ἁγίασμα, καὶ ἀπολύτωση, ἵνα καθὼς ἐγράψα, ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. καὶ γὰρ ἐλάθω πρὸς ἡμᾶς ἀδελφοί, ἢ ἄλλομ ὃν κατ' ὑπεροχὴν λόγου ἡ σοφίας, καταγγέλλω ἡμῶν τὸ μαρτύριον

nae familia. Præterea haud scio, nū quē alium baptizarim. Non enim misit me Christus ut baptizare, sed ut euāgelizare. Nō in eruditione sermonis, ne inanis reddat' crux Christi. Nā sermo crucis, ihs qdē q̄ peunt, stulticia est, at nobis q̄ salutē cōseqmur, potētia dei est. Scriptū est em̄. Perdā sapientiā sapientiū, & intelligentiā intelligentiū reiiciā. Vbi sapiēs? ubi scriba? ubi disputator sæculi huius? Nōne infatuauit deus sapientiā mundi huius? Nā postq̄ in sapientia dei, nō cognouit mūdus p̄ sapiētiā deū, uisum est deo, p̄ stulticiā prædicationis saluos facere credētes. Quandoquidē & Iudæi si gnū postulant, & Græci sapientiā quærunt. Nos autē prædicam⁹ Christū crucifixū, Iudæis quidē offendiculum, Græcis uero stulticiā. Sed ihsdem uocatis, Iudæis pariter & Græcis, Christū dei potētia, ac dei sapiētiā. Quoniā stulticia dei, sapiētior ē hoib⁹, & imbecillitas dei, robustior est hoibus. Videtis em̄ uocati onē uestrā fratres, q̄ nō multi sapientes secundū carnē, nō multi potētes, nō multi claro genere nati, uerū quæ stulta erāt secundū mundū delegit de⁹, ut pudeface ret ea, quæ sunt sapiētia, & quæ erāt imbecillia in mūdo delegit de⁹, ut pudeface ret ea, quæ sunt robusta, & quæ ignobilia erāt i mūdo cōtēpta, delegit de⁹. & ea quæ nō erāt, ut ea q̄ sunt oblitteraret, ut ne gl̄iaref̄ ois caro corā ip̄o. Ex eo dē autē uos estis, in Christo Iesu, q̄ fact⁹ fuit nobis sapia a deo, iusticia q̄ & scificatio, & redēptio, Vt quemadmodū scriptū est. Qui gl̄iat, in dño gl̄iet. Et ego cū uenirē ad uos frēs, nō ueniebā in em̄ nētia sermonis aut sapiē. ἀνῦνιᾶς uobis

II

c 4 testimonium

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΑΠΟστολῆς
ΑΔ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΠΡΩΤΗ
Paulus uocatus apud
Christi, per uos
Softhenes fratres
qui est Corin
fatis in Christo Iesu. uocatus
una cū omnibus qui in uocati
mini nostri Iesu Christi, in q̄
uel suo uel nostro. Gratia a
a deo patre nostro & dño Iesu
Christo deo deo meo sempiternam
de gratia dei, quæ datur est
Iesu Christo in uobis dicitur
omni sermone. & omni cogitatio
bus rebus testimonii Iesu Christi
matu fuit in uobis) adeo ut
tanti in illo deo, expectamus
sac dñi nostri Iesu Christi, qui
mabi uos ut q̄ ad finē in uobis
dñi nostri Iesu Christi. Et uobis
quæ uocati estis in cōfortiū
i Christi domini nostri.
obor uos fratres, p̄
dñi Iesu Christi, ut idem
is. & nō sint in uos dicitur
integrum corpus, in eadem
eadē ieremē. Significati ē
uobis fratres mei, a famili
q̄ cōtentiones sint in uos
illud quod unusquisq̄ uerū
quidē sum Pauli, ego uero
uero Cepha, ego uero Christus
est Christus. Nam Paulus
pro uobis. Aut in nomi
zati fuistis. Gratia a deo
uestri baptizati in dño
ium, ne quis dicat, quæ
p̄ uerū baptizati

μαρτύριον τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ἔκρινά τοῦ εἶ-
δέναι τί ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ ἸΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΝ
ἢ τοῦτο ἐσαυρωμένον. Ἐγὼ ἐν ἀδυναμίᾳ,
καὶ ἐν φόβῳ, καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενό-
μην πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ λόγος μου, καὶ τὸ κή-
ρυγμα μὲν, οὐκ ἐν παρολίᾳ ἀνθρωπίνης σοφί-
ας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος ἢ
δυνάμεως, ἵνα ἢπίστευσι ὑμῶν μὴ ἢ ἐν σο-
φίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

Θ σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελεί-
οις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐ
δὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου. τῶν
καταργουμένων, ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν
θεοῦ ἐν μυστηρίῳ τῆς ἀποκεκρυμμένης, ἢ
προώρισται ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων, εἰς δό-
ξαν ἡμῶν, ἢ οὐδὲν τῶν ἀρχόντων τῶν αἰ-
ῶνος τούτου ἔγνωκεν. εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ
ἔμετρον κύριον φθιθῆκεν ἐσαυρωσάν. ἀλλὰ
καθὼς γέγραπται. ὃ φθαλμὸς οὐκ εἶδε,
καὶ οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώ-
που οὐκ ἀνέβη, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως
τῶν αἰώνων. ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς ἀπε-
κάλυψε, δὲ τὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. τὸ ἄ-
κρυπτον πάντα ἔρευνα, ἢ τὰ βόθρη τοῦ θεοῦ.
τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων, τὰ τῶν ἀνθρώπων,
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ;
οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ, οὐδὲν οἶδεν, εἰ μὴ τὸ
πνεῦμα τῆς θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦ-
μα τῆς κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐδῶμεν τὰ ὑπὸ τῆς
καρτείας ἡμῶν, ἀλλ' ἐν λαλοῦμεν, οὐκ ἐν
διδασκαλίᾳ ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ'
ἐν διδασκαλίᾳ πνεύματος ἀγίου, πνευματι-
κοῖς πνευματικῶς συγκρίνοντες. ψυχικὸς
δὲ ἄνθρωπος, οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύμα-
τος τοῦ θεοῦ, μωρία γὰρ αὐτῷ ὄσιν, ἢ οὐ δύ-
ναται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνε-
ται. ὃ δὲ πνευματικὸς, ἀνακρίνεται μὲν πάν-
τα, ἀντὶς δὲ ὁ πῶνθεν ἀνακρίνεται.

τίς γὰρ

testimoniū dei. Non enim me iudicavi
quicquam scire inter uos, nisi Iesum Chri-
stum, & hūc crucifixū. Et ego in infirmita-
te, & in timore, & i tremore multo apud
uos uersatus sum, & sermo meus, & predi-
catio mea, non erat in persuasorijs huma-
nae sapiētiae uerbis, sed in ostensioe spi-
ritus & potētiae, ut fides uestra non sit in sa-
piētia hominū, sed in potentia dei. Porro
sapiētiam loquimur inter perfectos,
sapiētiam autē, non seculi huius, neque
principū seculi huius, qui abolerentur, sed
loquimur sapiētiam dei in mysterio
reconditā, quam praefinierat deus ante
secula, in gloriam nostram, quam nemo
principum seculi huius cognouit. Nam
si cognouissent, haudquaquam dominum
gloriae crucifixissent. Sed quemadmodū
scriptū est. Quae oculus non uidit, & au-
ris non audiuit, & in cor hominis non
ascenderunt, quae praeparauit deus dili-
gentibus se. Nobis autē deus reuelauit
per spiritum suū. Spiritus enim omnia
scrutatur, etiam profunditates dei. Quis
enim hominū nouit ea, quae sunt homi-
nis, nisi spiritus hominis qui est in eo? Sic
& ea quae sunt dei, nemo nouit, nisi spi-
ritus dei. Nos uero non spiritum mun-
di accepimus, sed spiritū qui est ex deo,
ut sciamus, quae a Christo donata sint
nobis, quae & loquimur, non in uerbis
ad docendum humanam sapiētiam
appositis, sed in appositis ad docendū
spiritū sanctū, spiritualibus spiritualia com-
parantes. Animalis autē homo, non acci-
pit ea quae sunt spiritus dei, stulticia siquid-
em est illi, & non potest cognoscere, id quod
spiritualiter diiudicat. At spiritualis diiudi-
cat quod omnia, ipse quod a nemine diiudicat

Quis enim

τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβεβῆσθαυτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

καὶ ἐγὼ ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν, ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκίκοις, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. γὰρ ἡμεῖς ἐπότισα, καὶ οὐ βρώμα. οὐπω γὰρ ἐδάδατε, ἀλλ' οὔτε ἐτι νῦν δάδατε. ἐτι γὰρ σαρκίκοί ἐσε, ὁ πού γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἐρις, καὶ δι' ἰχνοσασίαι, οὐ σαρκίκοί ἐσε, καὶ κατὰ ἀνθρώπων περιπατεῖτε; ὅταν γὰρ λέγῃ τις ἐγὼ μὲν εἰμι πᾶνλου, ἕτινος δὲ ἐγὼ ἀπολλῶ, οὐχὶ σαρκίκοί εἰ; τίς οὖν ἐστὶ πᾶνλος; τίς δὲ ἀπολλῶς; ἀλλ' ἢ διάκονοι, δι' ὧν ἐπίσενσατε; καὶ ἐκάσω ὡς ὁ κύριος ἐδάκεν. ἐγὼ ἐφύτευσα, ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ θεὸς κηξάνει, ὡς ὅτε ὁ φυτέων ἐστὶ τί, ὅτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ ἀνείκων θεός. ὁ φυτέων δὲ, καὶ ὁ ποτίζων, ἐμ εἰσὶν. ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μῖσθόν λαμβάνει, κατὰ τὸ μῆδρον κόπον.

θεοῦ γὰρ ἐσμὸν σωεργοί, θεοῦ γελώγιον, θεοῦ οἰκοδομὴ ἐσε. κατὰ τὴν χάρισμα τοῦ θεοῦ, πῶς θεοθέσασα μοι. ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων, θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομᾷ, ἕκαστος δὲ ἑλεπείω πῶς ἐποικοδομῆ. θεμέλιον γὰρ ἄλλομ οὐδεὶς δάδαται θεῖναι, παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν ἸΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ. ἐιδέτις ἐποικοδομᾷ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον, χρυσόν, ἀργυρον, λίθους, τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, ἕκαστος τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται. ἢ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐμ πύρ ἀποκαλύψεται, καὶ ἕκαστος τὸ ἔργον ὁ ποίῳ ἐστὶ, τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τις τὸ ἔργον μένει, δὲ ἐποικοδομήσει, μῖσθόν λαμβάνει, εἴ τις τὸ ἔργον κατακαίσεται, ζημιώθησεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, ὅντως δὲ, ὡς διὰ πυρός. οὐκ οἶδατε, ὅτι ναὸς θεοῦ ἐσε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; ἕτις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τούτον ὁ θεός. ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν,

Quis em̄ cognouit mentē dñi, qui con/filiū daturus sit illi? Nos autē mentem christi tenem⁹. Et ego fratres, nō potui loqui uobis, ut spiritalibus, sed ut carnalibus, ut infantib⁹ in Christo. Lactis potu uos alui, non cibo. Nōdū em̄ poteratis, imo ne nunc quidē adhuc potestis. Nā adhuc carnales estis, siquē cū in uobis sit æmulatio & cōtentio, & factiōes, nōne carnales estis, & scđm hominē ambulatis? Etem̄ cū dicat aliquis, ego quē sū Pauli, alter uero ego apollo, nonne carnales estis? Quis igitur est Paulus? Quis autē Apollo? nisi ministri, p quos credidistis, & unicuiq; ut dñs dedit. Ego plantauī, Apollo rigauit, sed deus dedit incrementū. Itaq; neq; qui plātat, est aliquid, neq; qui rigat, sed q dat incrementū de⁹. Ceterū is qui plantat, & is qui rigat unū sūt, sed unusq; suā mercedē accipiet, iuxta suū laborē. Etem̄ dei sum⁹ cooperarij, dei agricolatō, dei ædificatō estis. Iuxta gratiā dei, q̄ data est mihi, ut sapiens architect⁹, sūdamentū posui, ali⁹ autē sup illd ædificat. Porro q; uideat quō sup ædificet. Nā sūdamentū aliud nemo pōt ponere, pter hoc qd positū est, quod est christ⁹ Ies⁹. Q; si qs sup ædificat sup sūdamentū hoc, aurū, argētū, lapides p̄ciosos, ligna, fenū, stipulā, unī cuiusq; op⁹ manifestum fiet. Dies enim declarabit, quod in igne reuelat, & cuiusq; op⁹ q̄le sit, ignis pbabit. Si cui⁹ op⁹ māserit, qd superædificauit, mercedem accipiet, si cuius opus exustū fuerit, damnum patiet, ip̄e uero saluabit, sed sic tanq; p ignē. An nescitis, q; tēplū dei estis, & spūs dei habitat in uobis? Si quis tēplū dei pphanat, hūc pdet deus. Nā tēplū dei sanctum est,

III

testimonium dei. Non enim mentem dñi cognouit, qui filium daturus sit illi. Nos autem mentem christi tenemus. Et ego fratres, non potui loqui uobis, ut spiritalibus, sed ut carnalibus, ut infantibus in Christo. Lactis potu uos alui, non cibo. Nondum enim poteratis, imo ne nunc quidem adhuc potestis. Nam adhuc carnales estis, siquidem cum in uobis sit emulatio et contentio, et factiones, nonne carnales estis, et secundum hominem ambulatis? Etenim cum dicat aliquis, ego quidem sum Pauli, alter uero ego apollo, nonne carnales estis? Quis igitur est Paulus? Quis autem Apollo? nisi ministri, per quos credidistis, et unicuique ut dominus dedit. Ego plantavi, apollo rigauit, sed deus dedit incrementum. Itaque neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui dat incrementum deo. Ceterum is qui plantat, et is qui rigat unum sunt, sed unusquisque suam mercedem accipiet, iuxta suum laborem. Etenim dei sumus cooperarii, dei agricolatores, dei aedificatores. Iuxta gratiam dei, quae data est mihi, ut sapiens architectus, fundamentum posui, alii autem super illud aedificant. Porro quis uideat quomodo super aedificet. Nam fundamentum aliud nemo potest ponere, propter hoc quod positum est, quod est christus Iesus. Quis si quis super aedificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides preciosos, ligna, fenum, stipulam, unius cuiusque opus manifestum fiet. Dies enim declarabit, quod in igne reuelabitur, et cuiusque opus quale sit, ignis probabit. Si cuius opus manserit, quod super aedificauit, mercedem accipiet, si cuius opus exustum fuerit, damnum patietur, ipse uero saluabitur, sed sic tanquam per ignem. An nescitis, quod templum dei estis, et spiritus dei habitat in uobis? Si quis templum dei profanauit, hunc perdet deus. Nam templum dei sanctum est,

ἀγίος ὄζειν, οἳ τῖνες ἐσὲ ὑμεῖς

1 ε μὴδεῖς ἑαυτὸν ῥηπατάω. εἰτῖς
δοκῆ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ αἰῶνι τῷ
τω, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ἢ ἂν
σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ
θεῷ ἐστὶ. γέγραπται γάρ. Ὁ δρασόμυθος τὸς
σοφὸν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, καὶ πάλιν.
κύριος γινώσκῃ τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σο-
φῶν, ὅτι ἐστὶ μάταιοι.

15 Ὡς μὴδεῖς καυχᾶσθω ἐν ἀνθρώποις.
πάντα ἢ ὑμῶν ἐστὶν, ἢ περὶ πάντων, ἢ περὶ ἀπλ-
λῶν, ἢ περὶ κληρῶν, ἢ περὶ κόσμου, ἢ περὶ ζωῆς, ἢ περὶ
θανάτου, ἢ περὶ ἐνεσῶτα, ἢ περὶ μέλλοντα, πάν-
τα ὑμῶν ἐστὶν, ὑμεῖς δὲ ΧΡΙΣΤΟΥ, ΧΡΙΣ-
2 ΤΟΣ δὲ θεοῦ. οὕτως ἡμεῖς λογίζε-
3 σθω ἀνθρώπων, ὡς ὑπερέτας ΧΡΙΣΤΟΥ, καὶ
οἰκονόμους μυσηρίων θεῶν. ὁ δὲ λοιπὸν ζή-
τῆται, ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πῖσός τις ἐν-
ρεθῇ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστον ὄζειν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν
ἀνακρίθῃ, ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας, ἀλλ'
οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω. οὐδὲ γὰρ ἑμαυ-
τῷ σύννοσθα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδ' ἰκαίω-
μαι. Ὁ δὲ ἀνακρίνω με, κύριός ἐστιν.

18 Ὡστε μὴ πρὸ καιροῦ τί κρινεται, ἕως ἂν ἔλ-
θῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ
σκοτεινοῦ, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρ-
δῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκαστῷ
20 ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ταῦτα ἡ ἀδελφοὶ
μετεσχημάτισα ἐς ἑμαυτὸν, καὶ ἀπολλῶ,
δὲ ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε, τὸ μὴ ὑπὲρ
ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ, εἰς ὑπὲρ τῶ ἐνδὸς
μὴ φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. τίς γὰρ σε
διακρίνει; τί δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ
ἔλαβες, τί καυχᾶσαι, ὡς μὴ λαβῶν; ἢ ἂν κε-
κορησμένοι ἐσέ, ἢ ἂν ἐπλουτήσατε, χωρὶς
ἡμῶν βασιλεύσατε, καὶ ἄφελόν γε ἐβασί-
25 λεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσω-
30 μου. Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεός ἡμᾶς
τοὺς ἀποστόλους, ἐχάτονε, ἀπέδειξεν, ὡς
ἐπιθανατίους

sanctum est, quod estis uos. Ne quis se
ipsum fallat. Si quis sibi uideat sapiens esse
inter uos, in saeculo hoc, stultus fiat, ut sit
sapiens. Etenim sapiētia mundi huius,
stultitia est apud deū. Scriptū est enim.
Qui comprehendit sapientes in astutia
sua. Et rursus. Dominus nouit cogita-
tiones sapientiū, quae sint uanae. Itaque ne
quis gloriatur in hominibus. Oīa nāque
uestra sunt, siue Paulus, siue Apollos, si-
ue Cephas, siue mundus, siue uita, siue
mors, siue praesentia, siue futura, oīa uestra
sunt, uos autē Christi, Christus autē dei.
Sic nos estimet homo, ut mistros Christi
& dispensatores mysteriorū dei. Quod
superest autē, illud requirit in dispensatoribus
ut fidus aliquis repiat. Mihi uero pro mini-
mo est, ut a uobis diiudicet, aut ab hūano
die, imo nec meipsum diiudico. Nulli
enim rei mihi conscius sum, sed non in
hoc iustificatus sum. Ceterū qui me iu-
dicat, dominus est. Proinde ne ante tem-
pus quicquid iudicetis, donec uenerit dñs,
qui & illustraturus est, occulta tenebra-
rum, & manifestaturus est consilia cordium,
ac tunc laus erit unicuique a deo. Hoc autē
fratres per figurā transtuli in meipsum,
& in Apollo, propter uos, ut in nobis di-
sceretis, ne quis supra id quod scriptum
est, de se sentiat, ut ne, hic illius, ille huius
nomine inflemini, alius aduersus alium.
Quis enim te diiudicat? Quid autē ha-
bes, quod non accepisti? Quod si etiā acce-
pisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?
Iam saturati estis, iam ditati estis, absque
nobis regnum adepti estis, atque utinam
sitis, ut & nos simul uobiscum regne-
mus. Arbitror enim quod deus nos, qui
sumus apostoli postremi, ostēderit, tamen
morti

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΠΡΩΤΗ.

ἐπιθανατίους. ὅτι δέαξομ ἐγενήθημεν θεοῦ
κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις, ἡμεῖς
μωροὶ διὰ ΧΡΙΣΤΟΝ, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν
ΧΡΙΣΤῳ. ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί.
ὑμεῖς ἐνδοξοὶ, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄρτι ἄρ-
τι ἄρας, καὶ πενῶμεν, καὶ λιψῶμεν, καὶ γυμ-
νητεύομεν, καὶ κολαυζόμεθα, καὶ ἀσα-
τοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς
ἰδίαις χερσίν. λοιδορούμενοι, εὐλογοῦ-
μεν. Διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα. βλασφη-
μοῦμενοι, παρακαλοῦμεν. ὡς περικαθάρ-
ματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων
περίφημα ἕως ἄρτι. οὐκ ἐντρέπωμ ὑμᾶς
χράσασθαι ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγα-
πικὰ νοθεύω.

Ἐγὼ γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχη-
τε ἐν ΧΡΙΣΤῳ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας.
ἐν γὰρ ΧΡΙΣΤῳ ἸΗΣΟΥ διὰ τῆς εὐαγγελίου
ἐγὼ ὑμᾶς ἐγγήνηκα, παρακαλῶ ὡς ὑμᾶς,
μιμηταί μου γίνεσθε.

Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς
ἔστι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν
κύριῳ. ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ἐπιτάξεις μου,
τὰς ἐν ΧΡΙΣΤῳ. καθὼς πανταχοῦ ἐν πά-
σῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς μὴ ἐρχομένου
δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν τινες.
εὐευστομαὶ δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἔαμ ὁ
κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι ὅν τὸν λό-
γον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ πλὴν ἀνί-
ναμιμ. ὅν γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ, ἐλλ' ἐν δουλείᾳ. τί θέλετε; ἐν χάρι-
τι ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύ-
ματι τε πραότητος.

Ὅπως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ
τοιάντη πορνεία, ἣτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθ-
νεσιμ ὀνομάζεται, ὥστε γνωστικὰ τῶν τοῦ
πατρὸς ἔχων. καὶ ὑμᾶς πεφυσιωμένοι
ἔσε, καὶ οὐχι μᾶλλον ἐπειθήσατε, ἵνα
ἔσχαθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν, ὃ τὸ ἔργον
τοῦτ

AD CORINTHIOS PRIMA: 35

mortii obnoxios. Quoniam spectacu-
lum facti sumus mundo, & angelis, &
hominibus. Nos stulti propter Chri-
stum, uos autem prudentes in Christo.
nos imbecilles, uos autem ualidi. uos cla-
ri, nos contempti. Ad hoc usq; tempus,
& esurimus. & sitimus, & nudi sumus, &
colaphis cedimur, & incertis uagamur
sedibus, & laboramus operantes proprijs
manibus, male audientes, benedicimus,
persecutionē patientes, sustinemus, con-
uicijs affecti, obsecramus, ueluti excre-
menta mundi facti sumus, omnium re-
iectamentum usq; ad hunc diem. Non
quo uos pudore suffūdā hęc scribo,
sed ut filios meos dilectos admoneo.
Nam etiāsi innumeros pædagogos ha-
beatis, in Christo non multos tamen pa-
tres. Siquidem in Christo Iesu, per euan-
gelium ego uos genui. Adhortor itaq;
uos, ut imitatores mei sitis. Hac de cau-
sa misi uobis Timotheū, q̄ est filius me-
us dilectus, & fidelis in domino, qui uo-
bis in memoriā reducet, uias meas, quæ
sunt in Christo, quemadmodum ubiq;
in omni ecclesia doceo. Perinde quasi
non sim uenturus ad uos, inflati sunt
quidam. Sed ueniam breui ad uos, si do-
minus uoluerit, & cognoscam non ser-
monem eorum qui inflati sunt, sed po-
tentiam. Nō enim in sermone regnum
est dei, sed in potentia. Quid uultis?
In uirga uenio ad uos, an in charitate,
& spiritulēnitatis? Omnino auditur in-
ter uos fornicatio, & huiusmodi fornica-
tio, quæ nec inter gentes nominatur,
ut aliquis uxorem patris habeat. Et
uos inflati estis, ac non potius luxistis,
ut tolleretur de medio uestrū, qui factū
hoc

τούτ ποιήσας. Εγὼ μὲν γὰρ, ὡς
 κ γ ἀπὸ σώματι, παρὼν δὲ τοῦ πνεύμα-
 τι, ἢ ὅτι κέκρικα ὡς παρὼν, τὸν ὄντως τοῦ
 το κατὰ γὰρ ἀσάμβυον, ἐν τοῦ ὀνόματι τοῦ
 κυρίου ἡμῶν ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, συναχθέν-
 των ἡμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ
 δωράμα τῷ κυρίου ἸΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, παρὰ
 δοῦμαι τὸν τρίτον τοῦ σατανᾶ, εἰς ὅλε-
 θρον τοῦ σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῇ
 ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἸΗΣΟΥ.

οὐ καλὸν τὸ καύχημα ἡμῶν, οὐκ οἴ-
 κ δ ἴδατε, ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα /
 μα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε οὖν πῶν παλαιὰν
 ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθὼς ἐστὶ
 ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πᾶσα ἡμῶν ὑπὲρ
 ἡμῶν ἐπύθη ΧΡΙΣΤΟΣ, ὡς ἐσθλάζωμην,
 μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κα-
 κίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλι-
 κρεινείας καὶ ἀληθείας.

Ἐγραφα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ σωανα-
 κ ε μίγνυσθαι πόρνοις, ὅτι πάντως τῆς πόρ-
 νοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκ-
 ταις, ἢ ἄρπαξι, ἢ εἰδωλολάτραις. ἐπεὶ
 ὁφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελεῖσθαι. νῦν
 δὲ ἔγραφα ὑμῖν, μὴ σωαναμίγνυσθαι.
 ἢ ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος, ἢ πόρνος,
 ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοιδορῶν,
 ἢ μέθυσορ, ἢ ἄρπαξ, τοῦ τοιούτου μη-
 δε σιωπάειν. τί γὰρ μοι καὶ τοὺς ἔξα-
 κρίνετε; οὐχὶ τοὺς ἔσω ἡμεῖς κρίνετε;
 τοὺς δὲ ἔσω ὁ θεὸς κρίνει, καὶ θρασυ-
 τὸν πονηρὸν, δεῖ ἡμῶν αὐτῶν.

πολυὰ τις ἡμῶν πρᾶγμα ἔχωμ πρὸς
 κ ε τὸν ἔθρον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων,
 καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; οὐκ οἴδατε, ὅτι
 οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινούσι; καὶ εἰ ἐν ἡ-
 μῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοι ἔσε κρι-
 τερῶν ἐλαχίστων; οὐκ οἴδατε, ὅτι ἅγι-
 γέλου κρινούμεν, μή τι γε, βίωτικά;
 βίωτικά

hoc perpetrasset. Nam ego quidem,
 ut absens corpore, praesens autem spiri-
 tu, iam decreui tanquam praesens, ut is qui
 sic hoc patrauit, in nomine domini no-
 stri Iesu Christi, congregatis uobis &
 meo spiritu, una cum potestate domi-
 ni nostri Iesu Christi, tradatur fata-
 nae ad interitum carnis, quo spiritus sal-
 uus sit, in die domini nostri Iesu. Non est
 bona gloriatio uestra. An nescitis, quod pau-
 lulum fermenti, totam conspersione fer-
 mentat? Expurgate itaque uetus fermen-
 tum, ut sitis noua conspersio, sic ut estis in-
 fermentati. Nam & pascha nostrum pro
 nobis immolatus est Christus. Itaque festum
 celebremus, non in fermento ueteri, nec in
 fermento maliciae, & uersutiae, sed in pani-
 bus fermento carentibus, hoc est, synceri-
 tate & ueritate. Scripsi uobis in episto-
 la, Ne denuo commisceremini cum fornicari-
 is, ac non utique cum fornicariis mundi hu-
 ius, aut cum auaris, aut cum rapacibus, aut
 simulachrorum cultoribus. Quandoquidem
 debetis uidelicet e mundo exisse. Nunc au-
 tem scripsi uobis, ne commisceamini. Si quis
 cum frater appelletur, fuerit fornicarius, aut
 auarus, aut simulachrorum cultor, aut coui-
 tiator, aut ebriosus, aut rapax, cum eius-
 modi, ne cibum quidem capiat. Quid enim ad
 me attinet, etiam de his quae foris sunt iudica-
 re? Nonne de his quae intus sunt iudicatis? Eos
 uero quae foris sunt, deus iudicat. Et sustol-
 lite eum quae malus est ex uobis ipsis. Sustol-
 VI
 net aliquis uestrum negocium habes cum alte-
 ro, iudicari sub iniustis, & non sub factis?
 An nescitis, quod facti mundum iudicabunt? Et
 si intus uos iudicat mundus, indigni estis mi-
 nimis iudicari? An nescitis, quod angelos iu-
 dicabimus, nedum ea quae ad uictum pertinent.
 Proinde

βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια ἔαμ' ἔχητε, τοὺς
 ζυθοεικλήτους ἢ τῆ ἐκκλησίας, τούτους
 καθίζετε. πρὸς ἡἱρωσὺν ἡμῶν λέγω. οὕτως
 οὐκ ἔσιν ἢ ἡμῶν σοφοί, οὐδὲ εἶς, οὐδὲ διωήσε
 ται διακρίναι ἀναμέσομ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμ
 ἡμῶν, ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται,
 καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίσῳμ; ἢ δὴ μὲν οὖν ὅλως
 ἡμῶν, ἡμῶν ἐσὶν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυ
 τῶν, διὰ τὸ ἴδιον μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τὸ
 οὐκ ἴδιον ἀποσερῆσθε; ἀλλὰ ἡμῶν ἀδὲ
 κῆτε, καὶ ἀποσερῆτε, καὶ ταῦτα ἀδελφόνες;

ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι ἀδικοὶ βασι
 λείαμ θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μὴ πλατῶ
 δε, οὐτε πόρνοι, οὐτε εἰδωλόλατραι, οὐτε
 μοιχοί, οὐτε μαλακοί, οὐτε ἀρσινόκοῖται,
 οὐτε κλέπται, οὐτε πλεονέκται, οὐτε μέθυ
 σοι, οὐ λοῖδοροί, οὐ χάρπαγες, βασιλείαμ
 θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. καὶ ταῦτά τινες
 ἔτε, ἀλλὰ ἀπελούσαθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε,
 ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἢ τῷ ὀνόματι τοῦ κυ
 ρίου ἰησοῦ, καὶ ἢ τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ
 ἡμῶν. πάντα μοι ἔξεσιμ, ἀλλ' οὐκ

πάντα συμφέρα. πάντα μοι ἔξεσιμ, ἀλλ' οὐκ
 κῆγὼ ζυθοεικλήσομαι, ἢ ὑπὸ τίνος. τὰ
 βρώματα τῆ κοιλίας, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώ
 μασίμ. ὁ δὲ θεὸς καὶ ταῦτα κα
 ταρτήσα. τὸ δὲ σῶμα, οὐ τῆ πορνεία, ἀλλὰ
 τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σῶματι. ὁ δὲ
 θεὸς καὶ τὸν κύριον ἡγάρε, καὶ ἡμᾶς ζήγε
 ρῆ διὰ τῆς διωάμεως αὐτοῦ. οὐκ
 οἴδατε, ὅτι τὰ σῶματα ἡμῶν μέλη χρισ
 τῷ ἔσιμ; ἄρα οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ,
 ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ἢ οὐκ οἴδα
 τε, ὅτι ὁ κολλώμενος τῆ πόρνη, ἔμ σῶμα
 ἔσιμ; ἔσονται γὰρ, φησὶν, δι' ἑνὸς εἰς σάρκα
 μία. ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἔμ πνεῦ
 μα ἐσὶ.

φεύγετε πλὴν πορνείαμ.
 πᾶμ ἡμᾶς τῆμα ὅ ἔαμ ποιήσῃ ἄνθρωπος,
 ἐκτὸς τοῦ σῶματός ὄσιν, ὁ δὲ πορνέωμ, εἰς
 τὸ ἴδιον

Proinde uictualia quidem iudicia si ha
 bueritis, qui contempti sunt in ecclesia,
 eos constituite. Ad crubescentiam ue
 stram dico. Adeo non est inter uos, sa
 piens? Ne unus quidem? qui possit di
 iudicare, inter fratrem suum? Sed frater
 cum fratre litigat atq; id sub infidelibus?
 Itaq; iam quidem omnino delictum in
 uobis est, quod lites habetis inter uos
 ipsos. Cur non potius iniuriam patimi
 ni? cur non potius damnum accipitis?
 Imo uos iniuriā facitis, & dāno afficitis,
 idq; fratres? An nescitis, quod iniusti re
 gni dei hæreditatē nō consequent? Ne
 erretis. Neq; fornicatores, neq; cultores
 idolorū, neq; adulteri, neq; molles, neq;
 masculoz concubitores, neq; fures, neq;
 auari, neq; ebriosi, neq; maledici, neq; ra
 paces, regni dei hæreditatē accipiēt. Atq;
 hoc cratis quidā, sed abluti estis, sed san
 ctificati estis, sed iustificati estis in nōmi
 ne dñi Iesu, & in spiritu dei nostri. Oia
 mihi licent, at non omnia conducunt.
 Omniū mihi potestas est, at ego nō redi
 gar sub ullius potestatē. Escæ uētri, & uē
 ter escis, deus aut & hunc & illas abole
 bit. Corpus uero, non fornicationi, sed
 domino, & dominus corpori. Deus au
 tem & dominum suscitauit, & nos suscita
 bit per potentiam suā. An nescitis, quod
 corpora uestra membra sunt Christi?
 Num igitur tollens membra Christi, fa
 ciam scorti mēbra? Absit. An nescitis,
 quod qui adglutinetur scorto, unum cor
 pus est? Erunt enim, inquit, duo in car
 nem unam. At qui adglutinetur dño,
 unus spiritus est. Fugite fornicationem.
 Omne peccatū, quodcūq; fecerit homo,
 extra corpus est. Sed qui fornicatur in
 d proprium

τὸ ἴδιον σῶμα ἡμαρτάνει. ἢ οὐκ οἴδατε,
ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἁγίου
πνεύματος ἐστίν, ὃν ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ
ἐσεῖ ἑαυτῶν; ἠγγράωθε γὰρ τὴν ἡμέραν.

Λοξάσατε δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι
ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά
α β ἐστὶ τοῦ θεοῦ. Περὶ δὲ ὧν ἐγράφατέ
μοι, καλὸν ἀνθρώπων, βιωαίος μὴ ἀπῆσθαι.
διὰ τὴν πόρνευσιν, ἕκαστος τῆν ἑαυτοῦ γυ
ναῖκα ἔχέτω, ὡς ἑκάστος τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχει
τω. τῆ βιωαίῳ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφθαλμὸν ἑννοί
α ρ ἀποδιδότω. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ
ἀνδρὶ. ἡ γυνὴ τῷ ἴδιῳ σώματι, οὐκ ἑξου
σάζει, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ
ἴδιου σώματος οὐκ ἑξουσάζει, ἀλλ' ἡ γυνὴ.
μὴ ἀποσερῆτε ἀλλήλους, εἰ μὴ τι ἐὰν ἐκ
συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα ἠκολούθητε τῇ νη
σεύει, καὶ τῇ προσευχῇ, καὶ πάντῃ ἐπὶ τὸ ἀν
τὸ σωείχησθε, ἵνα μὴ περιῶν ὑμᾶς ὁ σατα
νᾶς, διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. τὸ δὲ λέγω
κ γ κατὰ συνγνώμην, ὃν κατέπιτα γλῶσσοί, θείω
γὰρ πάντα ἀνθρώπους εἶναι, ὡς καὶ ἔμαυ
τῶν. ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ,
λ δ ὃς μὴ οὕτως, ὅς ἢ οὕτως. λέγω ἢ
τοῖς ἀγάμοις, καὶ ταῖς χήραις, καλὸν ἀν
τοῖς ἐστίν, ἐὰν μείνωσιν ὡς καὶ ἐγώ. εἰ ἢ οὐκ ἐπι
κρατείνονται, γαμήσονται. κερῶσιν γὰρ
λ ε ὅτι γαμήσονται, ἢ πυρῶσθαι. τοῖς δὲ γε
γαμηκόσι παρὰ γέλλω οὐκ ἐγώ, ἀλλὰ κύ
ριος, γυναικὰ ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωριθῆναι.
ἐὰν δὲ καὶ χωριθῆναι, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ
ἀνδρὶ καταλλαγήτω. καὶ ἄνδρα, γυναικὰ
μὴ ἀφίεναι. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, ὃν ἔ
λ σ ὁ κύριος. εἴ τις ἀδελφὸς γυναικὰ
ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴν σαρκενὴν οἰκῆν με
τ' αὐτῆς, μὴ ἀφίεντω αὐτήν, ὡς ἡ γυνὴ ἡμεῖς ἔχον
δρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς σαρκενὴν οἰκῆν με
τ' αὐτῆς, μὴ ἀφίεντω αὐτὸν. ἡγίαςαι
γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος, ἐν τῇ γυναικί, καὶ
ἡγιασάται

ppriū corpus peccat. An nescitis, quod
corpora uestra, templum eius, qui est in
uobis spiritus sancti est, quem habetis a
deo, & nō estis ipsi uestri iuris? Nā em
pti estis precio. Glorificate iam deum in
corpore uestro, & in spiritu uestro, quæ
sunt dei. Ceterū de quibus scripsistis
mihī, bonum est homini, uxorem nō at
tingere. Attamen ppter fornicationes,
unusquisq; suam uxore habeat, & una
quæq; uirum suū habeat. Vxori uir de
bitam beniuolentiam reddat. Similiter
aūt & uxor uiro. Vxor proprii corporis
potestatem non habet, sed maritus. Si
militer & maritus proprii corporis ius nō
habet, sed uxor. Ne fraudetis uos inui
cem, nisi si quid ex consensu, pro tem
pore, ut uaceticis ieiunio & oratiōi, & rur
sum ad idipsum conueniatis, ne tentet
uos satanas, propter intemperantiā ue
stram. Hoc aūt dico iuxta ignoscētiā,
non iuxta preceptū. Nam uelim oēs ho
mines esse, ut & ipse sum. Sed unusquisq;
propriū donum habet ex deo, alius
quidem sic, alius autem sic. Dico autem
innuptis & uiduis, bonum eis est, si man
ferint, ut & ego. Quod si intemperan
tes sunt, nubant. Nam satius est nubere,
q̄z uri. At coniugatis dico, non ego, imo
dominus, uxor a uiro ne separetur.
Quod si separata fuerit, maneat innu
pta, aut marito reconcilietur. Et maritus
uxorem ne amittat. Reliquis aūt ego di
co, non dominus. Si quis frater uxorem
habet infidelem, & hæc assentit ut habi
tet cū illo, ne amittat eam, & mulier, quæ
habet maritū infidelem, & is assentit ut
habitetur cū ea, ne amittat illū. Sanctifica
tus est em̄ maritus infidelis, in uxore, &
sanctificata

ἡ γίγασαι ἢ γυνὴ ἡ ἄπιστος, ἣν ἴδῃ ἀνδρὶ, ἐπὶ
 ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀκάθαρτά ὄντι, ναῦ
 δὲ ἅγια ὄντι. εἰ δὲ ἄπιστος χωρίζεται, χω
 ρίζέσθω, οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελ
 φὴ ἣν τοῖς τοιούτοις, ἣν δὲ ἐβρώη κέκλη
 κεν ἡμᾶς ὁ θεός. τί γὰρ διδασγώα, εἰ
 τὸν ἀνδρα σώσας; ἢ τί διδασάνεις, εἰ πλὴν
 σωαῖκα σώσας, εἰ μὴ, ἐκασὼς ὡς ἐμεῖς, οὐ
 θεός, ἐκασὼς ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως
 περιπατεῖτω, καὶ οὕτως ἣν ταῖς ἐκκλησί
 αῖς πάσαις διατάσσομαι. περιτέμνημι
 τίς ἐκλήθη, μὴ ἐπισπάσθω. ἣν ἀκροβυστία
 τίς ἐκλήθη, μὴ περιτεμένεσθω. ἢ περιτομή
 οὐδ' ἐμ' ἐστίν, ἢ ἀκροβυστία οὐδ' ἐμ' ἐστίν, ἀλλὰ
 τῆς κήσεως ἣν τοῦ ἰσχυροῦ θεοῦ. Ἐκασὼς ἣν
 τῆ κλήσει, ἢ ἐκλήθη, ἣν ταύτη μενέτω. δι
 λος ἐκλήθη, μὴ σοι μελέτω, ἀλλ' εἰ κὴ δάνα
 σαι ἐλεύθερος γενέσθαι μάλλον χηῖσαι. ὁ
 γὰρ ἣν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελευθε
 ρῆται κυρίου ἐστίν. ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος
 κληθεὶς, δοῦλός ἐστι χριστοῦ. τίμῃς ἢ
 γοργάσθη, μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.
 Ἐκασὼς ἣν ἣν ἐκλήθη ἀδελφοί, ἣν τούτω με
 νέτω παρὰ θεῷ. Περι δὲ ἴδῃ τῶν παρ
 θένων ἐπιταγῶν κυρίου οὐκ ἔχω, γινώσκω
 δὲ δίδωμι, ὡς ἡλεκμύθ' ὑπὸ κυρίου πῆ
 σός ἐναι. νομίζω οὖν τούτω καλὸν ὑπάρι
 χεθαι διὰ πλὴν ἐνεῶσθαι ἀνάγκη. ὅτι καὶ
 λὸν ἀνθρώπων, τὸ οὕτως ἐναι. δέδεσθαι γυ
 ναικί, μὴ ζῆται λύσις. λέλυσαι ἀπὸ γυναι
 κός, μὴ ζῆται γυναικα. εἰ δὲ καὶ γήμησ,
 οὐ χήμαρτεσ. καὶ εἰ γήμη ἢ παρθένος, οὐ χ
 ἡμαρτεμ, θλίψιμ δὲ τῆ σαρκὶ ἐξουσιμ οἱ τοι
 οῦτοι. ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. τοῦτο δὲ
 φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς σωεσθαι ἡμῶν, τὸ
 λοιπὸν ἐστίν, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναικας,
 ὡς μὴ ἔχοντες ὄσι, καὶ οἱ κλάοντες, ὡς μὴ κλαί
 οντες, καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ
 ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες, καὶ οἱ ἡσώ
 μονοί ἴδῃ

sanctificata est uxor infidelis, in marito,
 Alioqui filij uestri imundi sunt, nunc autē
 sc̄ti sunt. Quod si infidelis disc̄dit, disc̄e
 dat. Nō est seruituti subiectus frater aut
 soror in huiusmodi, sed in pace uocauit
 nos de⁹. Qui nāq; sc̄is mulier, an maritū
 sis seruatura? Aut q sc̄is uir, an uxorē sis
 seruaturus? Ut cuiq; fuerit, unusquisq;
 ut illi partitus est deus, unusq; ut illū
 uocauit dominus, ita ambulet. & sic in
 ecclesijs omnibus ordino. Circumc̄sus
 aliquis uocatus est, ne accersat preputiū.
 In preputio aliquis uocatus est, ne circū
 cidatur. Circumcisio nihil est, & prepu
 tium nihil est, sed obseruatio mandato
 rum dei. Unusquisq; in uocatiōe in qua
 uocatus fuit, in hac maneat. Seruus uo
 catus es, ne sit tibi curā. Quinetiam si po
 tes liber fieri, potius utere. Etenim qui in
 domino uocatus est seruus, libertus do
 mini est. Similiter & qui liber uocatus
 fuit, seruus est Christi. Pretio empti fui
 stis. Ne fiatis serui hominū. Unusquisq;
 in quo uocatus fuit fratres, in eo maneat
 apud deū. De uirginibus autē præceptū
 dñi non habeo, consilium tamen do,
 tāq; misericordiā cōsecutus a dño in hoc
 ut sim fidelis. Puto igit hoc bonū esse, p
 pter p̄sentē necessitatē. Nam bonū est
 hoī sic esse. Alligatus es uxori, ne quere
 solutionē. Solut⁹ es ab uxore, ne queras
 uxorē. Qd si duxeris uxorē, nō peccasti.
 Et si nupserit uirgo, nō peccauit. Attñ af
 flictionem in carne habituri sunt hm̄oi.
 Ego uero uobis parco, Hoc autē dico fr̄s
 tēpus contractū est, superst, ut q habent
 uxores, sint tāq; nō habeāt, & q plorant
 tāq; nō plorēt, & q gaudēt, tāq; nō gau
 deāt, & q emūt tāq; nō teneāt, & q utun
 d 2 tur

ppriū corrumpat. In nō
 corpora uia, templum uis
 uobis sanctū est, quon
 deo, & uobis ipsi uestri
 pri estis pro. Sanctificati
 corpore uobis & in spiritu
 sunt dei. Cui de quibus
 m̄ti, bonum est homini, ut
 tingere. Amant proce
 uoluntate suam uxorē habere.
 quare uirum suū habere. Un
 bitum bene uolentiam reddat
 aut & uxor uir. Vxor proce
 potestatem non habet, sed
 m̄titer & maritus proce
 habet, sed uxor. Ne fraudet
 cem, nulli si quid ex confes
 pore, ut uacat ieiunio & oratio
 im ad idipsum conuincatis, ne
 os fatians propter intemperan
 tam. Hoc autē dico imita
 no iuxta præceptū. Nam uel
 ines esse, ut & ipse sum. Sed
 coram donum habet ex
 uidem sic alius autem sic. Do
 nupris & uobis, bonum est
 seruitur & ego. Quod si
 tes sunt nubant. Nam fatius
 q̄ uir. An conuigatis dico
 dominus, uxor a uiro ne
 Quod si separata fuerit
 rea aut marito reconcilia
 uxorem ne amittat. Reliqu
 co, non dominus. Si quis
 habet infidelē, & uolunt
 ter cū illo, ne amittat eam
 habet maritū infidelē, &
 habiteat cū ea, ne amittat
 tus est em̄ maritus uobis

μυοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχθώ-
μονοι, πᾶσα γὰρ τὸ χῆμα τοῦ κόσμου
τούτου. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους
εἶναι, ὁ ἄγαμος, μερίμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου,
πῶς ἀρέσει τῷ κυρίῳ. ὁ δὲ γαμήσατο, μερίμ-
νᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί.
μεμέρισται ἡ γυνὴ ἢ παρθένῳ. ἢ ἄγα-
μῳ, μερίμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἡ ἄγία Ἐ-
σώματι καὶ πνεύματι. ἡ δὲ γαμήσατο, με-
ρίμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀν-
δρί. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμ-
φῆρον λέγω, οὐχ ἵνα βερόχομ ὑμῖν ἐπιβά-
λω, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἔυχνομ καὶ εὐπρόσει-
δρον τῷ κυρίῳ, ἀπεριπάσσω.

λθ εἰδέτις ἀχμονεῖν ἐπὶ πλὴν παρθέ-
νομ αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἢ ἡ ὑπέρακμῳ, ἢ
οὕτως ὀφείλῃ γίνεσθαι, ὁ δὲ λει ποιεῖτω,
δουχάμαρτάνα, γαμείτωσαμ. ὁ δὲ ἐσκημ
ἐδραῖῳ ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχωμ ἀνάκλω,
θῆουσίαμ δὲ ἔχει πρὸς τοῦ ἰδίου δελήμα-
τος, καὶ τοῦτο κέκρικεμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τοῦ, ἢ τῆσ πλὴν αὐτοῦ παρθένομ, καλῶς
ποιεῖ. ὡσεὶ ὁ ἐκγαμίζωμ, καλῶς ποιεῖ,
ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζωμ κρεῖσσομ ποιεῖ.

μ γυνὴ δέδετα νόμῳ, ἐφόσομ χθόνομ
ζῆ ὁ ἀνήρ αὐτῆσ, ἐὰμ δὲ καὶ κοιμηθῆ ὁ ἀνήρ
αὐτῆσ, ἐλευθέρα ἐσίμ, ὡ δὲ λει γαμηθῆναι,
μόνομ ἐν κυρίῳ. μακαρίωτέρα δὲ ἐσίμ, ἐὰμ
οὕτως μέινη, κατὰ πλὴν ἐμὴν γνώμω. Δο-
κῶ δὲ καγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειμ.

περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἰδαμω
ὅτι πάντες γινώσιμ ἔχομω. ἡ γινώσις φυσί-
οῦ, ἡ δὲ ἀγάπη διοκοδομεῖ. εἰδέτις δοκεῖ ἐί-
δέναι τι, οὐδέπω οὐδέμ ἔγνωκεν, καθὼς δεῖ
γινῶναι. εἰδέτις ἀγαπᾷ τὸμ θεομ, οὕτως
ἔγνωσαι ὑπ᾽ αὐτοῦ. περὶ οὗ βρώσε-
ωσ οὗ τῶν εἰδωλοθύτων, οἰδαμω ὅτι οὐ-
δέμ εἰδωλομ ἐν κόσμῳ, ἢ ὅτι οὐδέισ δε-
ὸς ἔτερεῳ, ἢ μὴ εἶς, καὶ γὰρ εἰσ ἔισι, λε-
γόμενοι θεοί

tur mundo hoc, tanē non utantur, pre-
terit enim habitus huius mundi. Velim
aut uos absq; sollicitudine esse. Qui cœ-
lebs est, curat ea quæ sunt domini, quo-
modo placiturus sit dño. At qui duxit
uxorem, sollicitus est de his, q̄ sunt mun-
di, quomodo placitur⁹ sit uxori. Diuisa
sunt hæc duo, mulier & uirgo. Innupta
curat ea, quæ sunt domini, ut sit sancta &
corpore & spiritu. cōtra, quæ nupta est,
curat ea quæ sunt mūdi, quomodo pla-
citura sit uiro. Hoc autē ad id qđ uobis
cōducibile est dico, nō uti laqueum uo-
bis inīciam, sed ut quod honestū ac de-
corū est sequamini, & adhæreatis dño,
absq; ulla distractione. Quod si quis in
decorum uirgini suæ putat, si p̄treat nu-
bendi tempus, & sic oportet fieri, quod
uult faciat, nō peccat, iūgantur matrimo-
nio. Ceterū qui stat firmus in corde, non
habens necessitatē, sed potestatē habet
pprie uoluntatis, & hoc decreuit in cor-
de suo, ut seruet suā uirginem, bene facit
At q nō elocat nuptū, meli⁹ facit. Vxor
aut alligata est matrimonio, quā diu ui-
uit maritus eius. Quod si dormierit ma-
ritus illius, libera est, ad cui uult nubēdū,
modo in dño. Attñ beatior est, si sic ma-
neat, iuxta meā sentētiā. Videor aut mi-
hi & ipse sp̄m dei habere. Ceter⁹ de ijs
q̄ simulacris imolant, scim⁹ qđ oēs scien-
tiam habem⁹. Sciētia inflat, charitas ue-
ro ædificat, Qđ si quis sibi uidet aliquid
scire, nondū quicq; nouit, quēadmodū
oporteat scire. At si quis diligit deū, hic
cognitus est ab illo. De esu igitur eor⁹ q̄
simulacris imolātur, scimus quod nullū
est simulacrū in mundo, & quod null⁹ sit
deus alius nisi unns. Nā etiā si sunt q di-
cantur

γόμνοι θεοί, ἔτε ἐν οὐρανῷ, ἔτε ἐπὶ γῆς, ὡσπερ ἐσὶ θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί, ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεός, ὁ πατήρ, ὃς ἐν τὰ πάντα, καὶ ἡμῖν εἷς κύριος ἸΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, ὃς ἐν τὰ πάντα, καὶ ἡμῖν εἷς δὲ αὐτοῦ. ἀλλ' ὅτι ἐν πάσι ἡ γυνώσις. τινὲς δὲ τῆ σωείδης τοῦ εἰδώλου εἰς ἄρτι, ὡς εἰδωλόθυτοι ἐδίδουσι, καὶ ἡ σωείδης αὐτῶν, ἀδελφῆς οὖσα, μολύνεται. βρωμα δὲ, ἡμῶν οὐ παρίσκει τῷ θεῷ δεῶ, οὔτε γὰρ φάγωμεν, περιεσύνουμεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑπερούμεθα. βλέπετε δὲ μή πως ἡ θηουσία ἡμῶν αὐτῆ, προσκομμάγεται, τοῖς ἀδελφοῖσι. ἐὰν γὰρ τίς ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ σωείδης αὐτοῦ ἀδελφῆς ὄντος ὀικοδομησεται, εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐδίδου; Ἐὰν ἀπολεῖται ὁ ἀδελφῆς ἀδελφός, ἐπὶ τῆ σῆ γνῶσιν, ὃς ἰδὼν ΧΡΙΣΤΟΣ ἀπέθανεν, οὕτως δὲ ἀμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τῆσιν αὐτῶν πλὴν σωείδης ἀδελφῆσιν, εἰς ΧΡΙΣΤΟΝ ἀμαρτάνετε. διὸ περ εἰ βρωμα σκανδαλίσει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίξω. οὐκ εἰμι ἀπόστολος, οὐκ εἰμι ἐλεύθερος, οὐχὶ ἸΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ἡμεῖς εἰς ἐν κύριον; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστολος, ἀλλ' ἄγε ἡμῖν εἰμι. ἢ ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς, ἡμεῖς εἰς ἐν κύριον. ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνυσιν αὐτῆ ἐστὶ, μὴ οὐκ ἔχομεν θηουσίαν φάγην καὶ πιῶν; μὴ οὐκ ἔχομεν θηουσίαν ἀδελφῶν γυναικῶν περιάγην; ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ καὶ βαρνάβας οὐκ ἔχομεν θηουσίαν; μὴ ἐργάσασθαι; τίς στρατεύεται ἰδίῳ ὀφώνῳ; τίς φυτεύει ἀμιλιῶνα; ἢ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐδίδου; ἢ τίς

cantur dii, siue in caelo, siue in terra, quē admodū sunt dii multi, & dñi multi, nobis tamen unus est deus, qui est pater ille, ex quo omnia, & nos in illum, & unus dñs iesus Christus, per quē oīa, & nos p̄ illū, sed nō in omnibus est scientia. Nonnulli uero cum conscientia simulacri usq; ad hoc tempus, ut simulacris immolatum edunt, & conscientia illorum, infirma cum sit, polluitur. Atqui esca, nos nō cōmēdat deo, neq; si comedamus, aliqd nobis superest, neq; si non comedamus, quicq; nobis deest. Sed uidete ne quomodo facultas ista uestra, offēdiculo sit, ijs qui infirmi sunt. Etenim si quis cōspexerit te, q habes scientiā, in epulo simulacrorum accūbentē, nōne cōscientia eius q infirmus est, ædificabit, ad edendū ea q sunt simulacris immolata? Et peribit frater, q infirmus est, in tua scientia, propter quē Christus fuit mortuus. Sic autē peccantes in fratres, & uulnerantes illos cōscientiā infirmā, i Christū peccatis. Quapropter si esca offendit fratrem meū, non comedo carnes in æternū, ne fratri meo sim offēdiculo. An nō sum apostolus? An nō sum liber? An nō Iesū Christū dñm nostrū uidi? An nō opus meū uos estis in dño? Si cæteris nō sum apostolus, at sane uobis sum. Siquidē sigillū apostolatus mei, uos estis in domino. Mea respōsio apud eos qui me interrogāt hæc est. An non habemus prātem edēdi ac bibēdi? An nō habem⁹ prātem, sororē, mulierē circūducēdi? quē admodū & cæteri ap̄lī, & fratres dñi, & Cephas? An solus ego & Barnabas, nō habem⁹ prātem hoc faciēdi? Quis militat suis stipendijs unq;? q; plātat uincā, & de fructu ei⁹ nō edit?

μα

IX

d 3 Aut q; s

tur modus, tanq; p̄uenerit enim huiusmodi aut uos siq; fallaciter est libes est, ut ea que sunt dōmodo p̄uenerit dño. Ac uokorem solus est de his q; di, quomodo p̄uenerit sit uokere hęc dñi, mulier & uirg; aut ea que sunt dñi, ut in corpore & sp̄itu. cōtra, que aut ea que sunt m̄di, quom; aut in uiro. Hoc autē ad d; cōducibile est dico, nō ut ijs bis imitiam, sed ut quod bonū corū est sequamini, & abire abiq; ulla distrāctioe. Quod decorum arguit iux p̄uenerit bēdi tempus, & sic oportet hēdū faciat, nō poterit arguitur m; o, Ceteri qui ita firmus in corūbens necessitate, sed potest hēdūne uoluntatis, & hoc decreuit, hōm; seruet iūā uirginem hēdū, nō dicitur purit, mēd; hēdū, allegata est matrimonio, quāi t manus eius. Quod si dōm;us illius libera est, ad cui uat; modo in dño. Ant̄ beator d; neat, uita meā lenētā. Videri & ip̄e sp̄m dei habere. C; q; simulacris imolant, sc̄m; p̄tiam habem⁹. Sciētā infir; to adificat, Qd si quis hēdūscire, nondū quicq; potest oporteat scire. Ac si quis ali; cognitus est ab illo. De q; simulacris imolant, firmus est simulacri in modis, q; deus alius nō uis.

ἢ τίς ποιμαίνει ποιμίω, καὶ ἐκ τῆ γέλακτος
 τῆς ποιμνῆς οὐκ ἐδίψῃ; καὶ κατὰ ἀνθρώπων τῶν
 ταλαλώ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; ἔν
 ἅ τῶ μωσέως νόμῳ γέγραπται. οὐ φημώσεε
 ἐσαῦ ἀλοῶντα, μὴ ἢ ἔβωρ μέλα τῶν δειῶ;
 ἢ δ' ἡμᾶς πάντ' ἀείψῃ; δ' ἡμᾶς γὰρ ἐχθράκη,
 ὅτι ἐπέλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν, ἀροτριῶν,
 καὶ ὁ ἀλωῶν, φθὶ ἐλπίδος αὐτῶ μετέχευ
 ἐπέλπίδι. εἰ ἡμᾶς ἡμῖν τὰ πνευματικὰ
 ἐσπείραμεν, μέγα, εἰ ἡμᾶς ἡμῶν τὰ σαρκί
 καὶ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ἡμῶν με
 τέχευσιμ, ὃν μᾶλλον ἡμᾶς; ἀλλ' οὐκ ἐχθρά
 μεθα τῆ θηροσύα τῆ αὐτῆ, ἀλλὰ πάντα σέγο
 μιν, ἵνα μὴ ἴσ κοπῶν τίνα εἶμεν τῶν ἐναγ
 γελίω τῶ ΧΡΙΣΤΟΥ. οὐκ οἶδατε, ὅτι οἱ
 τὰ ἱερά ἐργαζόμενοι, ἐκ τῶ ἱερῶ ἐδίψουσι;
 εἰ τῶ θυσιασκήω προσιδέουσι, τῶ θυσι
 ασκήω συμμερίζονται; ὅντως καὶ ὁ κύριος δι
 έταξεν, ἵνα τὸ ἐναγγέλιον κατὰγγίλλουσι,
 ἐκ τοῦ ἐναγγελίω ζῆν. ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχθρά
 μιν τούτων. οὐκ ἐχθρά δὲ ταῦτα, ἵνα ὄν
 τως γένηται ἔν ἐμοί, καλὸν γὰρ μοι μᾶλ
 λον ἀποθανῆν, ἢ τὸ κἀνέχμα μὴ ἵνα τις κε
 νώσκῃ, ἐὰν γὰρ ἐναγγελλίζωμαι, οὐκ ἐσι μοι
 κἀνέχμα, ἀνάγκη γὰρ μοι ἐπίκεται. ἐναί
 δέ μοι ἐσίμ, ἐὰν μὴ ἐναγγελλίζωμαι, εἰ γὰρ
 ἐκὼν τοῦτο πράσω, μισθὸν ἔχω, εἰ δὲ ἄνων,
 δικονομίαμ πεπίσειμαι. τίς εἰμ μοι ὄσιμ
 ὁ μισθός; ἵνα ἐναγγελλίζομαι, ἀδ' ἀπανομ
 δῆσω τὸ ἐναγγέλιον τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ. εἰς τὸ, μὴ
 καταχθῆσασθαι τῆ θηροσύα μου ἐν τῶ ἐνα
 μ β γελίω. ἐλεύθερος ἔσμ ἐκ πάντων, πᾶσιν
 ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοῦς πλείονας κερ
 δῆσω, καὶ ἐγενόμην τῶ ἰουδαίοις, ὡς ἰουδαίος
 ἵνα ἰουδαίους κερδῆσω, τοῖς ὑπὸ νόμον, ὡς
 ὑπὸ νόμον, ἵνα τοῦς ὑπὸ νόμον κερδῆσω.
 τοῖς ἀνόμοις, ὡς ἄνομος, μὴ ὡν ἄνομος θεῶ,
 ἀλλ' ἐμνομος ΧΡΙΣΤΟΥ, ἵνα κερδῆσω ἀνό
 μους. ἐγενόμιν τοῖς ἀδενείμ, ὡς ἀδενείμ
 ἵνα τοῦς

Aut quis pascit gregē, & de lacte gregis
 nō edit? Num secundū hominē hæc di
 co? An nō & lex eadē dicit? Etcū i Moy
 si lege scriptū est. Non obligabis os bo
 ui trituranti. Num boues cura sunt deo?
 An hoc propter nos omnino dicit? Pro
 pter nos em hoc scriptum est, qd sub spe,
 debeat is q arat arare, & qui triturat sub
 spe, spei suæ particeps esse debet. Si nos
 uebis spiritualia seminauim⁹, magnū est,
 si nos uestra carnalia mesuerimus? Sic
 terti potestatis uestræ participes sunt, cur
 nō potius nos? Atqui nō uli fuimus po
 testate ista, sed oīa sufferim⁹, ne qd offen
 diculum de mus euāgelio Christi. An ne
 scitis quod ii qui in sacris operantur, ex sa
 crificio uiuunt? Qui sacrario assistūt, una
 cum sacrario partē accipiunt? Sic & dñs
 ordinauit, ut qui euāgelium annunciant,
 ex euāgelio uiuant. Ego tñ nullo horū
 usus fui. Quāct; nō scripsi hæc, ut ita fiat
 in me. Nam bonū est mihi mori potius,
 ct; ut gloriacionem meam aliquis inanē
 reddat. Etcū si euāgelizauero, nō est qd
 glorier. Necessitas em mihi incūbit. Vt
 aut mihi est, nisi euāgelizauero. Nā si uo
 lens hoc faciā, p̄miū habeo, sin inuit⁹, di
 spēratio cōmissa est mihi. Quod igit mi
 hi est p̄miū? Vt cū euāgelizē, gratuitū
 efficiam euāgelium Christi, in hoc, ne ab
 utar potestate mea in euāgelio. Etenim
 cū liber sim ab oibus, oibus me ipsum ser
 uum feci, quo plureis lucri facerē, & fact⁹
 sum iudæis, tāct; iudæus, ut iudæos lucri
 faciā, ihs q sub lege sūt, tāct; esse sub lege,
 ut eos q sub lege sūt, lucri faciā, his q sine
 lege sūt, tāct; esse sine lege, cū nō sim sine
 lege deo, s; i lege Christi, ut lucri faciā, eos
 q sūt sine lege. Fact⁹ sū infirm⁹, tāct; infirm⁹
 ut infirm⁹

ἵνα τοὺς ἀδελφεοὺς κερδήσω. τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω, τοῦτο δὲ ποιεῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.

μ γ Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ εὐσαδίφιοι τρέχοντες, πάντες μὲν ἔρχονται, εἰς δὲ λαμβάνουσι τὸ σπέρμα, οὕτως τρέχετε, ἵνα καταλάβητε, πᾶσι δὲ ἀγωνιζόμενοι, πάντα ἑγκρατένεται, ἐκῆνοι μὲν οὖν, ἵνα φθαροὶ μὴ εἰσέλθωμεν.

μ δ Εγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω, ὡς οὐκ ἀδύνατος, οὕτως πυκτένω, ὡς οὐκ ἄερα δέξωμαι, ἀλλ' ὑποπίπτω μὲν τὸ σῶμα, καὶ διαλαγῶ, μή πως ἄλλοις κερύξας, αὐτοὺς ἀδόκιμους γένωμαι.

μ ε Οὐδέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί, ὅτι οἱ τατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τῷ νεφέλω ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τοῦ θαλάσσης διεῖλον, καὶ πάντες εἰς τὸν μωσῆν ἐβαπτίσαντο, ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικῶν ἐφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικῶν ἐπιπονήσαμεν, ἵνα πνευματικῶς ἀκολουθήσωμεν πέτρῃ, ἡ δὲ πέτρα ἡμεῖς ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ.

μ ς ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιμ αὐτῶν ἐδόξαζεν ὁ θεός, κατεσφράθισεν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ταῦτα ἡ τύποι ἡμῶν ἐγένθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς καὶ ἐπιπονήσαμεν, μὴ δὲ εἰδωλάτραι γίνεσθαι, καθὼς τινες αὐτῶν, ὡς γέγραπται, ἐκάθισεν ὁ λαὸς φασίμ, καὶ πίψην, καὶ ἀνέσκαρον παίψην. μὴ ἡ πορνείωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνθησαν, καὶ ἐπέσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, εἰκοσὶ τρεῖς χιλιάδες. μὴ ἡ ἐκπειράζωμεν τὸν ΧΡΙΣΤΟΝ, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπέερασσαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφρων ἀπώλοντο. μὴ δὲ ὀργίζετε, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρέυτου, ταῦτα ἡ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκῆνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατίνησεν, ὥστε ὁ δοκῶν ἐσάναι, βλέπων μὴ πέσῃ.

μ ζ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρέυτου, ταῦτα ἡ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκῆνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατίνησεν, ὥστε ὁ δοκῶν ἐσάναι, βλέπων μὴ πέσῃ.

ut infirmos lucrificā. Oibus factus sum oia, ut omnino aliquos seruarē. Hoc aut facio propter euangeliū, ut particeps illi⁹ fiam. An nescitis, quod qui in stadio currunt, oēs quidem currūt, sed unus accipit p̄m̄ium? Sic currite, ut cōprehēdatis. Ois aut qui certat, per omnia temperans est. Illi quidē igitur, ut periturā coronā accipiat, nos aut aternā. Ego itaq; sic curro, ut non in incertū, sic pugilē ago. nō uelut aerem feriēs, uerū subijcio corpus meū, & in seruitutē redigo, ne quo modo fiat, ut cū alijs predicarim, ipse reprobus efficiar. Nolim autem uos ignorare fratres, X quod patres nostri oēs sub nube erant, & omnes per mare transierūt, & omnes in Mosen baptizati sunt, i nube & in mari. Et oēs eandē escā spiritalē comedebāt, & oēs eundē potū spiritalē bibebant. Bibebant em̄ de spiritali, quæ illos comitabat̄ petra, petra uero fuit Christus, sed plures illoꝝ nō ap̄ pbauit de⁹. Prostrati sunt em̄ i deserto. Hac aut figuræ nostri fuerūt, ne nos simus cōcupiscētes rez malarum, quē ad modum & illi cōcupierunt. Neq; simulachroz simus cultores, sicuti quidā illoꝝ, quē ad modū scriptū est. Sed it p̄pls ut manducaret & biberet, & surrlexerūt ad ludēdū. Neq; fornicemur, sicuti quidā illoꝝ fornicati sunt, & cōciderūt in uno die. uiginti tria milia. Neq; tētemus Christū, sicut & quidā eū tentauerunt, & a serpentibus extincti sunt. Neq; murmuretis sicut & quidam illorū murmurauerūt, & interempti sunt ab extinctore. Hac aut omnia figuræ, cōtingerūt illis. Scripta uero sūt p̄pter admonitiōnē nostri, i quos termini atatū iciderūt. Pro inde q; sibi uideatur stare, uideat ne cadat, d 4 Tentatio

Non obligat... An nescitis... ut non in incertum... sicuti quidam... quod patres nostri... quod omnes per mare... quod omnes in Mosen... quod omnes eandem escam... quod omnes eundem potum... quod omnes de spiritali... quod omnes simulachrorum... quod omnes fornicemur... quod omnes tentauerunt... quod omnes a serpentibus... quod omnes murmuretis... quod omnes murmurauerunt... quod omnes a serpente...

πφρασμοῦ ὑμᾶς, οὐκ ἐιλκφεμ, ἐι μὴ ἀνθρώπι
 μ κ νος. Πισὸς δ' ἐὶ θεὸς, οὐκ ἐάσθ' ὑμᾶς
 περαδιῶσαι, ὑπὲρ ὃ δάσασθε, ἀλλὰ ποιήσθ'
 σωτῆρ' πφρασμῶν, ἢ πλὴν ἐκβασιμ' ἔδωαι
 δαι ὑμᾶς ὑπερενεγκῆμ. διότι οὐκ ἀγαπητοί
 μ ζ φεύγετε ἀπ' ἐπιδωλολατρίας, ὡς φρο
 μ θ νίμοις λέγω, κρῖνατε ὑμᾶς ὅ φημι. τὸ
 ποτήριον ἐπιδωλολατρίας, ὃ ἐυλογουμένον, οὐ
 χὶ κοινωνία ἔσται αἵματος ἁγίου ἁγίου, τὸν
 ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώμα
 τος τοῦ ἁγίου ἁγίου, ὅτι εἰς ἄρτον, ἐν σώ
 ματι οὐ πολλοὶ ἐσμεν, οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ
 ὀ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν. βλέπετε
 τὸν ἰσραὴλ κατὰ εἰρήνην. οὐχὶ οἱ ἐδίοντες
 τὰς δυσίας, κοινωνοὶ ἔσονται θεοῦ ἁγίου ἁγίου; τί
 οὐ φημι, ὅτι ἐπιδωλόμ τι ἐσὶμ; ἢ ὅτι ἐπιδωλό
 θυτόμ τι ἐσὶμ; ἀλλ' ὅτι ἀθύρτὰ ἔθνη, δαιμο
 νίοις θύει, ἢ οὐ θεῶ. οὐ δὲ λέω δὲ ὑμᾶς κοι
 νωνοὺς ἔσθαι δαιμόνων γίνεσθαι. οὐ δάσασθε
 ποτήριον κυρίου πίνεσθαι, ἢ ποτήριον δαιμο
 νίων, οὐ δάσασθε τραπεζὴν κυρίου μετέχεσθαι
 ἢ τραπεζὴν δαιμόνων. ἢ ἴσχυρότεροι αὐτῶν ἐσμεν; πάντα μοι
 ἐξέσιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. πάντα μοι ἐξ
 εἰσι, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομοῦν. μηδὲς δ' ἐαυτῶν
 ζῆτεῖτω, ἀλλὰ δ' ἑτέρων ἕκαστος. πᾶν δ' ἐν
 μακρίῳ πωλόμενον ἐδίετε, μηδὲν ἀνακρί
 νοντες, διὰ πλὴν σωείδου. τὸ γὰρ κυρίου ἢ γὰρ
 ἢ τὸ πλήρωμα αὐτῶν. εἰδέντες καλεῖ ὑμᾶς
 τῶν ἀπίστων ἢ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν δ' ἴσχυ
 α τῶν ἐμῶν ὑμῶν, ἐδίετε, μηδὲν ἀνακρίνον
 τες διὰ πλὴν σωείδου. εἰ δ' ἐτις ὑμῶν
 εἰπῆ, τοῦτο ἐπιδωλόθυτόμ ὄστι, μὴ ἐδίετε, δι
 ἐκείνον τὸν κλῶμεν, ἢ πλὴν σωείδου.
 τὸ γὰρ κυρίου ἢ γὰρ, ἢ τὸ πλήρωμα αὐτῶν. συν
 νείδου ἢ λέγω, οὐχὶ πλὴν ἐαυτῶν, ἀλλὰ πλὴν ἁγίου
 ἁγίου, ἢ τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐλευθερία μὴ κρίνεται ὑπὸ
 ἀλλοῦ σωείδου, εἰ δ' ἐγὼ χάριτι μετέ
 χω, τί βλασφημοῦμαι, ὑπὲρ ὅ ἐγὼ ἐυ
 χριστῶ

Tentatio uos nō cepit, nisi humana, sed
 fidelis est deus, qui nō sinet uos tentari,
 supra id qd' potestis, imo faciet una cum
 tētatione, exitum, quo possitis sufferre.
 Quapropter dilecti mei, fugite ab simu
 lachroz cultu, ut prudentibus loquor, iu
 dicare uos quod dico. Poculū bñdictio
 nis, cui benedicimus, nōne cōmunicatio
 sanguinis Christi est? Panis quē frangi
 mus, nonne cōmunicatio corporis Chri
 sti est? Qm̄ unus panis, unū corp⁹ multi
 sum⁹. Nā oēs ex eodē pane p̄cipamus.
 Videte israel iuxta carnē. Nōne q̄ edunt
 uictimas, p̄cipites altarij sūt? Quid ergo
 dico, qd' simulacrū aliqd est? aut quod si
 mulacris imolatū aliquid est? Nō, uerū
 illud dico, quod q̄ imolant gētes, dæmo
 nijs imolant, & nō deo. Noli aut uos cō
 sortes dæmoniorū esse. Nō potestis po
 culū dñi bibere, & poculū dæmoniorū.
 Nō potestis mēsa dñi participes esse, &
 mēsa dæmoniorū. An puocamus dñm?
 Num fortiores illo sumus? Oīa mihi li
 cent, at nō oīa cōducunt. Oīa mihi licēt,
 sed nō oīa ædificant. Nemo qd' suum est
 querat, sed qd' alteri⁹ est unusq̄sq̄. Om̄e
 qd' in macello uendit' edite, nihil interro
 gantes, p̄pter cōscientiā. Dñi siquidē est
 terra, & plenitudo eius. Quod si quis uo
 cat uos ifideliū, & uultis ire, omne qd' ap
 ponitur uobis, edite, nihil interrogātes p̄
 p̄pter cōscientiā. Qd' si quis uobis dixerit,
 hoc simulacris imolatū est, ne edatis, p̄
 p̄pter illū q̄ indicauit, & propter cōscientiā.
 Dñi siquidē est terra, & plenitudo ei⁹. Por
 ro cōscientiā dico, nō tuā, sed illius alteri
 us. Cur em̄ libertas mea iudicat' ab alia
 cōscientia? Qd' si ego cū gratia participo,
 cur ob id mihi male dicit' p̄ quo ego gra
 tias ago

17 χαρισῶν, εἴτε οὖν ἐδίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι
 18 ποιᾶτε, πάντα εἰς δόξαν θεῶ ποιᾶτε. καὶ πρό-
 19 σκοποι γίνεσθε, καὶ Ἰουδαίοις, καὶ Ἑλλήσι,
 20 καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, καθὼς καὶ ἡ πά-
 21 τα παῖσιμ ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ
 22 συμφέρον, ἀλλὰ τὸ εὖ πολλῶν, ἵνα σω-
 23 θῶσι, μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ ΧΡΙ-
 24 ΣΤΟΥ. Επαινῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί,
 25 ὅτι πάντα μὲν ἡ μέμνηθε, καθὼς παρεδῶ-
 26 κα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις, κατέχετε. Θέ-
 27 λω δὲ ὑμᾶς εἰδέναί, ὅτι παντὸς ἀνδρός ἡ
 28 κεφαλὴ ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ ἐστὶ, κεφαλὴ δὲ γυναι-
 29 κός, ὁ ἀνὴρ, κεφαλὴ δὲ ΧΡΙΣΤΟΥ, ὁ θεός.
 30 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος, ἢ προφητεύων,
 31 κατὰ κεφαλῆς ἔχωμ, κατὰ χιῶν πλὴν κεφα-
 32 λῶν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ, προσευχόμενη ἢ
 33 προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῃ τῇ κεφαλῇ,
 34 κατὰ χιῶν πλὴν κεφαλῶν αὐτῆς. ἐν γὰρ
 35 ἔστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ θύρα κλύει, καὶ οὐκ
 36 ἀκαλύπτῃται γυνὴ, καὶ κήρασθαι, εἰ δὲ ἀ-
 37 χροῦν γυναικὶ τὸ κείρασθαι, ἢ ξυράσθαι κα-
 38 τακαλύπτῃσθαι. Ἄνὴρ μὲν ἄ οὐκ ὀφείλει
 39 κατακαλύπτῃσθαι τῇ κεφαλῇ, ἐκὼν ἢ δὲ
 40 ἔξω θεῶ ὑπάρχων, γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστίν.
 41 οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυν-
 42 ἡ θὲ ἀνδρός. καὶ ὡς οὐκ ἐκτίθη ἀνὴρ
 43 διὰ τῆς γυναικῆς, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τοῦ ἄν-
 44 δρος, διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ θουσίαν
 45 ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ τοὺς ἀγγέλους,
 46 πλὴν ὅτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, ὅτε γυνὴ
 47 χωρὶς ἀνδρός ἔν κυρίῳ. ὡς περὶ ὡς ἡ γυνὴ ἐκ
 48 τοῦ ἀνδρός, ὅντως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυ-
 49 ναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. ἔν ὑμῖν
 50 αὐτοῖς κρίνατε, πρὸς ἑσὶ γυναικῆς ἀκα-
 51 τακαλύπτῃσθαι τοῦ θεοῦ προσέυχεσθαι, ἢ οὐδὲ
 52 αὐτὴ ἢ φύσιν διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ
 53 μὲν ἔστω κομᾶ, ἀτιμία αὐτοῦ ὄσι, γυνὴ
 54 δὲ ἔστω κομᾶ, δόξα αὐτῆς ὄσι, ὅτι ἡ κόμη, ἄμ-
 55 τί τῆς ἰσολαίης δέσται, εἰ δὲ τίς δοκῆ φιλόνη.
 56 κορ ἔστω

tias ago. Siue igitur editis, siue bibitis,
 siue quid facitis, omnia in gloria dei fa-
 cite. Tales estote, ut nullū p̄beatis offen-
 diculum, neq; Iudæis, neq; Græcis, neq;
 ecclesiæ dei. quemadmodū ego per oīa
 omnibus placco, non querens meā ipsi⁹
 utilitatē, sed multoꝝ, ut salui fiār. Imi-
 tatores mei estote, sicut & ego Christi. **XI**
 Collaudo aut̄ uos fratres, quod omnia
 mea memoria tenetis, & quemadmodū
 tradidi uobis, traditiōes tenetis. Sed uo-
 lo uos scire, quod omnis uiri caput Chri-
 stus est, caput aut̄ mulieris, uir. Caput
 uero Christi deus. Omnis uir orans, aut
 p̄phetās, quicquā habens in capite, pro-
 bro afficit caput suum. Omnis uero mu-
 lier, orans aut̄ prophetans, nō uelato ca-
 pite, dehonestat caput suū. Nam id per-
 inde est profus, ac si rasa esset. Etenim
 si nō uelatur mulier, etiā tōdeat̄. Quod
 si fœdum est mulieri tōderi, aut radi, ue-
 letur. Vir quidem nō debet uelare caput
 cum is imago sit & gloria dei. At mulier
 gloria uiri est. Non enim est uir ex mu-
 liere, sed mulier ex uiro. Neq; em̄ condi-
 tus est uir propter mulierē, sed mulier pro-
 pter uirū. Propter hoc debet mulier po-
 testatē habere in capite suo, propter an-
 gelos, alioq; neq; uir absq; muliere, neq;
 mulier absq; uiro in domino. Nam quē
 admodum mulier ex uiro est, ita & uir
 per mulierem, omnia uero ex deo. Inter
 uos ipsos iudicate, num decorū est, mu-
 lierem non uelatā, deū orare? An ne na-
 tura quidem ipsa hoc docet uos, quod
 uir quidem si comatus fuerit, probro sit
 ipsi? Contra mulier si comata fuerit,
 gloriæ sit illi, quod coma, pro uelamine
 data sit. Ceterū si quis uidetur cōtentio-
 sus esse,

Tenuis uero cepit. nihil bonum
 fidelis est anima, qui non inuenit
 supra id quod uultis, immo facit
 tēratione enim, quo possit
 Quapropter uultis mei, huius
 lachrymā uolens uidentibus
 dicite uos quod dico. Poenitentia
 nis au demeritis, nōne cōtra
 sanguinis Christi est? Panis qui
 mus nōne cōmunicatio corporis
 si est? Omnis panis unus est
 sum. Nā oēs ex eodē pane
 Videte uicem iuxta carnē. Nōne
 uicinas p̄cipres ab ipse. Quod
 dico, qd simulacri aliquid est
 mulieris imolati aliquid est? Nō
 illud dico quod imolant gentes
 imolant, sed uo deo. Nōne
 res demoniorum est. Nōne potest
 u diu bibere, si potest demon
 potest mēte dñi participes e-
 re demoniorum. An potest uis
 in huiusmodi illo sumus. Oia
 in uo oia cōducant. Oia in
 uo oia adificent. Nemo qd
 uerit, sed qd alienū est uoluntate
 in malo uendit edite, nihil
 gignit, p̄ter conscientia. Dñi
 terra & plenitudo eius. Quod
 car uos in deliū & uultis uos
 potest uobis, edite, nihil
 p̄ter conscientia. Qd si quis
 hoc simulacris imolati est
 p̄ter illū q indicant, & p̄ter
 Dñi si qd est terra & plenitudo
 to conscientia dico nōne
 us. Cur em̄ libertas mea
 conscientia? Qd si ego
 cur ob id mihi male dicitur

κος ειναι. ημεις τοιαυτω συνηθεαμ ουκ εχο
 μω, ουδε αι εκκλησιαι τῷ θεῷ. τῶτο δε
 παραγγελωμ ουκ επαυω, οτι ουκ εις το
 κρητηρον, αλλ εις το ηθηρον συνερχεσθε. πρω
 τον μου δε συνερχομωμ υμων εν τῇ εκκλη
 σια, ακονω χρισματα εν υμιν υπαρχει, μη
 μερος τι πισενω. δε δε μη αρεσεισ εν υμιν
 ειναι, ινα οι δοκιμοι, φανεροι γενωνται εν
 υμιν. συνερχομωμ οω υμων επι το
 αυτω, ουκ εστι κυριακομ δεπνομ φαγεν. εκα
 σος γαρ το ιδιομ δεπνομ προφλαμβανα εν
 τῷ φαγεμ. και δε μου πινα, δε δε μεθνε.
 μη γαρ οικιασ ουκ εχετε εις το εδισμ και
 πινμ, η φη εκκλησιασ του θεου καταφρο
 νητε, και καταχωνετε τουσ μη εχοντασ,
 τι υμιν ειπω, επαινεσω υμασ, εν τῶτω ουκ
 επαυω. Εγω γω δελαβομ απο του
 κυριου, ο και δεδωκα υμιν, ο η ο κυριος ΙΗ
 ΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ εν τῇ νυκτι η παρεδιδото,
 ελαβεμ αρετον, και ευχαρισησασ, εκλασε, μη
 ειπε, λαβετε, φαγετε, τουτο μου εστι το σω
 μα, το οπωρ υμων κλωμωμ. τουτο ποιει
 τε εις πλω εμωμ αναμνησμ. ωσαυτωσ και
 το ποτηριον μετα το δεπνισαι λεγωμ, τῶτο
 το ποτηριον, η καινη διαθηκη δεσμ, εν τῷ εμω
 αιματι. τῶτο ποιητε, οσακιε δεμ πινητε, εις την
 εμην αναμνησμ. οσακιε δεμ εδιντε τον αε
 ρην τουτμ, μη το ποτηριον τουτμ πινητε, τον θα
 νατον του κυριου καταγγελλετε, αχισ δε αν
 ελθην. ωσε δε δεμ εδιν τον αρετον τῶτμ, η πι
 νη το ποτηριον του κυριου αναξίωσ, ενο
 χωσ εσαι του σωματος και αιματος
 του κυριου. Δοκιμαζειτω
 δε ανθρωπωσ εαυτον, και ουτωσ εκ του
 αρετου εδιτω, και εκ του ποτηριου πι
 νειτω. Ο γαρ εδισμ και πινωμ αναξίωσ,
 κρημα εαν τῷ εδισμ και πινωμ, μη διακρι
 νωμ το σωμα του κυριου. Δια τῶτο εν υμιν πολ
 λοι αδενησ μη αρετωσ, μη κοιμωνται ικανοι.
 ει γαρ εαυτουσ

fus esse, nos huiusmodi consuetudinem
 non habemus, neq; ecclesiae dei. Illud ta
 men precipiens non laudo, quod non in
 melius, sed in deterius conuenitis. Nam
 primū quidem, cū conuenitis in ecclesia,
 audio dissidia in uobis esse, & aliqua ex
 parte credo. Oportet enim & sectas in
 uobis esse, quo qui probati sunt, manife
 sti fiant inter uos. Igitur cum conueni
 tis in eundem locum, non licet dominicā
 cenam edere, quod unusquisq; propriā
 cenam occupat in edendo. Et hic qui
 dem esurit, ille uero ebrius est. Num sa
 ne domos non habetis ad edendum &
 bibendum? An ecclesiam dei contemni
 tis, & pudfacitis eos qui non habent?
 Quid uobis dicā? Laudabo uos? In hoc
 non laudo. Ego enim accepi a domino,
 quod & tradidi uobis, quod dominus
 Iesus in ea nocte qua traditus est, acce
 pit panem, & postq; gratias egisset, fre
 git, & dixit. Accipite, Edite, Hoc meum
 est corpus, quod pro uobis frāgitur, hoc
 facite in mei cōmemorationem. Ad eun
 dem modum & poculū, peracta cena,
 dicens, hoc poculum nouum testamen
 tum est, in meo sāguine, hoc facite, quo
 tienscunq; biberitis, in mei cōmemora
 tionem. Quotiescunq; enim comederi
 tis panem hunc, & poculū hoc biberitis,
 mortem domini annuntiatis, donec ue
 nerit. Itaq; quisquis ederit panem hunc,
 aut biberit poculū domini indigne, reus
 erit corporis & sanguinis domini. Pro
 bet aut homo seipsū, & sic de pane edat,
 & de calice bibat. Nā qui edat aut bibit
 idigne, iudiciū sibi ipsi edat & bibit, nō di
 iudicās corp⁹ dñi. Propter hoc inter uos
 multi ibecilles & iualidi, & dormiūt mlti.
 Etenim

εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα. κρινόμενοι δὲ ὑπὸ κυρίου παυθούμεθα, ἵνα μὴ σὺν ὄφει κόσμῳ κατακριθῶμεν.

Ξ Ὅστε ἀδελφοί μου συνερχόμενοι, εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. εἰ δέ τίς πένῃ, ἢ οἴκῳ ἐδοιέτω, ἵνα μὴ εἰς κριμα συνέρχησθε. τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

Ξα περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν ἀδελφοί, οὐ δεῖ λωυμάς ἄγνωσθαι, οἷς δὲ ὅτι ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ ἰδωλὰ τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπισθόμονοι. διὸ γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς ἦν πνευματι δεῖ λαλῶν, λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν, ἢ οὐδεὶς δὴ ὠαται ἐπιτῆρ κυρίου Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἀγίῳ. Διακρίσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα, ἢ διακρίσεις διακονιῶν εἰσὶ, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. καὶ διακρίσεις ἑνεργημάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ θεὸς, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πάνσιν. ἐκαστὸν δὲ δίδεται ἢ φανέρωσις τῷ πνεύματος, πρὸς τὸ συμφέρον. ἢ μὲν γὰρ διὰ τῷ πνεύματος δίδεται λόγος σοφίας, ἄλλω δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, ἐτέρω ἢ πίσις, ἢ ὄφει αὐτῷ πνεύματι, ἄλλω δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἢ ὄφει αὐτῷ πνεύματι ἄλλω ἢ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφητεία, ἄλλω δὲ διακρίσεις πνευματικῶν, ἐτέρω δὲ γέννη γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἐρμηνεία γλωσσῶν, πάντα δὲ τὰῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν κὴ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διακροῦν ἰδίᾳ ἐκαστῷ, καθὼς βούλεται. καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἐμεῖς, ἢ μέλη ἔχου πολλά πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνός, πολλά ὄντα, ἐν ἓτι σῶμα, οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες, εἰς ἐμ σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δούλοι, εἴτε ἐλεύθεροι, ἢ πάντες εἰς ἐν πνεῦμα ἐπὶ τὸ ὄνομα, ἢ τὸ σῶμα οὐκ ἐσμ ἐν μέλῳ, ἀλλὰ πολλά, ἐὰν ἐπιτῆ ὁ πῶς, ὅτι οὐκ ἐμὶ χεῖρ, οὐκ ἐμὶ ἐκ τῷ σώματος, οὐ πῶς

Etenim si nos ipsos diiudicassemus, haud quaquam iudicati fuissetemus. At cum iudicamur, a domino, corripimur, ne cum mundo condemnemur. Itaque fratres mei, cum convenitis ad comedendum, alius alium expectate. Quod si quis esurit, domi edat, ne ad iudicium conveniatis. Cetera uero cum uenero disponam. Porro de spiritualibus fratres. nolo uos ignorare, scitis quod gentes fuistis, & ad simulacra muta, utcumque ducebamini abducebamini. Quapropter notum uobis facio, quod nullus in spiritu dei loquens dicit anathema Iesu, & nemo potest dicere domini uesum, nisi in spiritu sancto. Diuisiones autem donorum sunt, sed idem spiritus, & diuisiones ministeriorum sunt, & idem dominus, & diuisiones operationum sunt, sed idem est deus operans omnia in omnibus. Unicuique uero datur manifestatio spiritus, ad id quod expediat. Nam huic quidem per spiritum datur sermo sapientiae. Alii uero sermo scientiae, secundum eundem spiritum. Alii uero dona sanationum in eodem spiritu. Alii uero efficaciae potentiarum, alii uero prophetiae, alii uero discretiones spirituum, alii uero genera linguarum, alii uero interpretatio linguarum, sed omnia haec operatur unus ille & idem spiritus, diuidens peculiariter unicuique sicuti uult. Quemadmodum enim corpus unum est, & membra habet multa, omnia uero membra corporis unius, multa cum sint, unum sunt corpus, sic & Christus. Etenim in uno spiritu nos omnes, in unum corpus baptizati sumus, siue Iudaei, siue Graeci, siue serui, siue liberi, & omnes in unum spiritum potati sumus. Etenim corpus non est unum membrum, sed multa. Si dicat pes, non sum manus, non sum de corpore, num

XII

τοῦτο

idcirco

τοῦτο οὐκ ἔστιμ' ἐκ τῶ σώματος, κἢ ἐὰν εἴπω
 ὅτι οὐκ εἰμί, ὅτι οὐκ εἰμί ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμί ἐκ τῆ
 σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιμ' ἐκ τοῦ
 σώματος, εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς, ποῦ ἢ
 ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἢ ὀσφρησίς; μὴ δὲ
 ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν
 ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν, εἰ δὲ ἢ τὰ
 πάντα ἐν μέλῳ, ποῦ τὸ σῶμα; καὶ ἢ ὅλη
 λα μὴ μὲν, ἐν δὲ σῶμα. οὐ δύνάται δὲ
 ὁ ὀφθαλμὸς ἐπεῖν τῆ χειρὶ, χεῖρα σου οὐκ
 ἔχω, ἢ πάλιν ἢ κεφαλὴ τοῖς ποσὶ, χεῖρα
 ἢ μῶν οὐκ ἔχω, ἀλλὰ πολλῶ μάλλον τὰ
 δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος, ἀδενέστερα
 ὑπάρχοντα ἀναγκαῖά ἐσιν, κἢ ἀδοκοῦντα ὅτι
 μότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν
 περισσώτερον προτίθειμι, καὶ τὰ ἀχίμοι
 να ἢ μῶν, εὐχημοσύνην περισσώτερον ἔχει, τὰ
 ἢ εὐχημόνα ἢ μῶν, οὐ χεῖρα ἔχει, ἀλλ' ὁ θεὸς
 συνεκέραισε τὸ σῶμα, ὅπως ὑπεροῦντι περισσο
 τέραν δούῃ τιμὴν, ἵνα μὴ ἢ χίσμα ἐν τῷ
 σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων
 μεριμνήσῃ τὰ μέλη, κἢ εἴτε πάχος ἐν μέλῳ,
 συμπάχος πάντα τὰ μέλη. εἴτε δοξάζεται
 ἐν μέλῳ, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη, καὶ
 ἢ ἐσὲ σῶμα ΧΡΙΣΤΟΙ, κἢ μέλη ἐκ μέσος ὅ
 οὐς μου ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πρῶτον
 ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον
 διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χα
 ρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψισ, κυβερνήσεις,
 γένη γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ
 πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδασκαλοί;
 μὴ πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα
 ἔχουσι ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λα
 λοῦσι; μὴ πάντες διερχόμενοι; καὶ οὐκ εἶτε
 τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. καὶ εἶτε καθ' ὑ
 περολίαν ὁ δὲ ἡμῶν δέικνυμι. ἐὰν τὰς γλώ
 σσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ, κἢ τῶν ἀστέρων,
 ἀγάπην ἢ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἢ ἡχῶν,
 ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον, καὶ ἐὰν ἔχω προ
 φητεῖαν κἢ

idcirco nō est de corpore? Et si dicat au
 ris, non sum oculus, nō sum de corpore,
 num ideo nō est de corpore? Si totū cor
 pus oculus, ubi auditus? Si totum audi
 tus, ubi olfactus? Nunc autē deus posuit
 mēbra, unū quodq; singillatim, in corpe,
 quē admodū uoluit. Quod si essent oīa
 unū mēbrū, ubi corpus? Nunc autē mul
 ta quidē mēbra, unū uero corpus. At nō
 potest oculus dicere manui, nō est mihi
 opus te, aut rursus caput pedibus, non
 est mihi opus uobis, imo multo potius,
 quæ uident mēbra corporis imbecilliora
 esse, necessaria sunt, & quæ putamus mi
 nus honesta esse corpis, his honorē ube
 riorē apponimus, & indecora nostri, co
 piofiorem decorē habent. Ceterū quæ
 decora sunt nostri, nō indigent, sed deus,
 simul temperauit corpus, ei cui deerat, co
 piofiore addens honorē, ne sit dissidium
 in corpore, sed inuicē alia pro alijs eandē
 sollicitudinē gerant mēbra. Et siue patit
 unū mēbrū, cōpatiuntur oīa mēbra,
 siue glorificatur unū mēbrum, congau
 dent omnia mēbra. Vos autē estis
 corpus Christi, & mēbra ex parte, &
 alios quidem posuit deus in ecclesia, pri
 mum quidē apostolos, deinde prophe
 tas, tertio doctores, deinde potestates, de
 inde dona sanationū, subsidia, guberna
 tiones, genera linguarum. Num oēs apo
 stoli? Nū oēs prophetæ? Nū oēs docto
 res? nū oēs potestates? nū oēs dona ha
 bēt sanationū? nū oēs linguis loquunt
 ? nū oēs interpretantur? Sectemini uero do
 na potiora, & adhuc excellētē uia uobis
 oīdo. Si linguis hoīm loquar & angeloz,
 charitatē aut nō habeā, factus sum æs re
 sonās, aut cymbalū tinnies. Et si habeā p
 phetiam,

φκτείαν, & εἶδὼ τὰ μυστήρια πάντα, ἢ πᾶσαν πλὴν γνώσιν, & ἔαρ ἔχω πᾶσαν πλὴν πίσιν, ὡς εἶρη μεθ' ἑαυτοῦ, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθὲρ εἶμι, ἢ ἔαρ φωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, ἢ ἔαρ παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα καθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέμ ὠφελοῦμαι. ἢ ἀγάπη μακροθυμῆ, ἢ κενεύεται. ἢ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ. ἢ ἀγάπη οὐ περιπρεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἄχρημονε, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογιζέται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγκαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα ἐργα, πάντα πισύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομύει, ἢ ἀγάπη, οὐδέποτε ἐκώπησα.

εἴτε δὲ προφητεῖαι καταργηθήσονται, εἴτε γλώσσα πάνσονται, εἴτε γνώσις καταργηθήσεται. Ἐκ μέρους γινώσκωμεν, ἢ ἐκ μέρους προφητεύομεν. ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλος, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται.

ὅτε ἡμεῖς νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλησεν, ὡς νήπιος ἐφρόνουμ, ὡς νήπιος ἐλογίζομεν, ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα κατὰ τὸ νηπιού. βλεπομένη γὰρ ἄξι δι' ἐσόπρου ἐν αἰνίματι, τότε δὲ, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ἄξι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπίγνωσομαι, καθὼς ἢ ἐπεγνωότω. κινῶ δὲ μένει πίσις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα, μείζων ἢ τῶν ἢ ἀγάπη. Διόκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μάλλον δὲ ἵνα προφητεύητε, ὡς λαλῶν γλώσση, οὐκ ἐκ θρώποισ λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ θεῷ. οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. ὃ ἢ προφητεύωμ, ἀνθρώποισ λαλεῖ, ὁικοδομῶν, ἢ παράκλησιμ, καὶ παράμυθίαν. ὁ λαλῶν γλώσση, ἑαυτὸν ὁικοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύωμ, ἐκκλησίαν ὁικοδομεῖ. θέλω ἢ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μάλλον ἢ ἵνα προφητεύητε. μείζων ἢ ὁ προφητεύωμ, ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἢ ἢ ἢ Διερμυθεύη, ἵνα ἢ ἐκκλησία

phetiam, & nouerim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habeam fidem, adeo ut montes loco dimouea. charitatem autem non habeam, nihil sum. Et si infumam in alimoniā omnes facultates meas, & si tradam corpus meū, ut cōburar, charitatem aut non habeam, nihil uti litatis capio. Charitas loganimis est, benigna est, charitas non inuidet. charitas non est procax, non inflatur, non est fastidiosa, non querit quae sua sunt, non irritatur, non cogitat malū, non gaudet de iniusticia, sed cōgaudet ueritati, oīa suffert, oīa credit, oīa sperat, omnia sustinet. Charitas nūq̄ excidit. Siue pphetiā abolebunt, siue linguā cessabunt, siue scientia abolebitur. Ex parte autē cognoscimus, & ex parte pphetamus. Ast ubi uenerit quod perfectū est, tunc quod ex parte est abolebitur. Cum essem puer, ut puer loquebar, ut puer sentieba, ut puer cogitaba, At ubi factus sum uir, aboleui puerilia. Cernimus em̄ nunc per speculū in aenigmate, tunc autē faciē ad faciē, nunc cognosco ex parte, tunc uero cognosca, quē admodū & cognitus sum. Nūc autē manet fides, spes, charitas, tria hec, sed maior horū charitas. Sectemī charitatē, & uelmini spiritalia, magis tñ, ut prophete- tis. Nam qui loquitur lingua, non hoibus loquitur, sed deo. Nullus em̄ audit. Spū uero loquit' mysteria. Ceterū qui pphetat, hoibus loquitur, edificationem, & exhortationē, & cōsolationem. Qui loquitur lingua, seipsum edificat, at qui prophetat, ecclesiam edificat. Volo autem oēs uos loqui linguis, magis autē ut prophetetis. Maior em̄ qui prophetat, q̄ loquitur linguis, nisi interpretetur, ut

XIII

e ecclesia

ἡ ἐκκλησία οἰκοδομῶν λάθει . κινῶ δὲ
 ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις
 λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω; ἐὰν μὴ ὑμῖν λα-
 λήσω, ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν
 προφητεία, ἢ ἐν διδασχῇ; ὁμοίως τὰ ἄφωνα
 φωνῶν διδόντα, εἴτε ἀνλός, εἴτε κιθάρα, ἐὰν
 διασολῶν τοῖς φθόγγοις μὴ δῶ, πῶς γνω-
 σθήσεται, τὸ ἀνλούμιον, ἢ τὸ κιθαρίζόμε-
 νομ; καὶ γὰρ ἐὰν ἀδελφον φωνῶν σάλπιγγι
 δῶ, τίς παρασκηθάσεται εἰς πόλεμον; ὄν-
 τως καὶ ὑμεῖς διὰ φωνῆς γλώσσης ἐὰν μὴ ἑν-
 σκμον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ
 λαλούμιον; ἔσοθε γὰρ εἰς ἄερα λαλοῦν-
 τε, τοιαῦτα εἰ τύχοι, ἡ φωνῶν ὅστις ἐν
 κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ἀντὶ ἄφωνον. ἐὰν οὖν
 μὴ εἰδῶ πῶς δάμαμι φωνῆς, ἔσομαι
 θεῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλῶν ἐν
 ἐμοὶ βάρβαρος. οὕτως ἐν ὑμῖν, ἐπεὶ ἠκω-
 ταί ἐσε πνευμάτων, πρὸς πῶν οἰκοδομῶν τῆ
 ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα πρῶτον ἔκτε . διότι οὐδὲ
 λαλῶν γλώσση, προσδοχέτω, ἵνα διαρμη-
 νεύη. ἐὰν ἂν πρὸς σέχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦ-
 μά μου προτύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρι-
 πός ὄστι. τί οὖν ὄστι, προσεύξομαι θεῷ πνεῦμα
 τί, προσεύξομαι δὲ καὶ θεῷ νοῖ. ταῦθ' ἐν πνεύ-
 ματι, ψαλῶ ἢ καὶ θεῷ νοῖ. ἐπεὶ ἐὰν ἐνλογί-
 σης, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώ-
 του, πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμύν, ἐπὶ τῇ σῇ ἔνχα-
 ρισίᾳ; ἐπεὶ δὲ τί λέγεις οὐκ οἶδε, σὺ μὲν ἤδη
 καλῶς ἐνχαρισεῖς, ἀλλὰ ὁ ἕτερος οὐκ οἰκο-
 δομεῖται. ἐνχαρισῶν θεῷ δεῶ μου, πάντων
 ὑμῶν μάλλον γλώσσαις λαλῶν . ἀλλ' ἐν
 ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους, διὰ τὸ νοῦσι
 μου λαλῆσαι, ἵνα ἑτέρους κατηχήσω, ἢ μνη-
 ρίους λόγους ἐν γλώσση . ἀδελφοί, μὴ
 παιδεία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ
 ἠηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσίν, τέλει γίνεσθε.
 ἐν θεῷ νόμος γέγραπται. ὅτι ἐν ἑτέρω γλώσ-
 σοις καὶ ἐν χεῖλεσιμ ἑτέροις, λαλήσω θεῷ λαῶ
 τούτῳ.

ecclesia ædificationē accipiat . Nunc autē
 fratres, si ueniā ad uos linguis loquens,
 quid uobis prodero ? nisi uobis loquar,
 aut in reuelatione, aut in scientia, aut in
 prophetia, aut in doctrina? Quin & in-
 anima, uocē reddentia, siue tibia, siue ci-
 thara, nisi distinctionē sonis dederint,
 quomodo cognosceat, quod tibia canit,
 aut cithara? Etenim si incertam uocem
 tuba dederit, quā apparabitur ad bellū?
 Sic & uos per linguā nisi significantem
 sermonem dederitis, quomodo intelli-
 getur, quod dicitur? Eritis enim in aerem
 loquentes. Tam multa, uerbi gratia ge-
 nera uocum sunt, in mundo, & nihil ho-
 rum mutum. Itaque si nesciero uim uocis,
 ero ei qui loquitur barbarus, & qui lo-
 quitur in me barbarus . Itaque & uos,
 quandoquidem sectatores estis spiritu-
 um, ad ædificationē ecclesiæ querite, ut
 excellatis. Quapropter qui loquitur lin-
 gua, oret, ut interpretetur . Nam si orem
 lingua, spiritus meus orat, at mens mea
 fructu uacat . Quid igitur est? Orabo spi-
 ritu, sed orabo & mente. Canam spiritu,
 sed canam & mente . Alioqui si benedi-
 xeris, is qui implet locum indocti, quo-
 modo diciturus est Amen, ad tuam gra-
 tiarum actionem? Quandoquidē quid
 dicas nescit . nā tu quidem bene gratias
 agis, uerum alius nō ædificatur. Gratias
 ago deo meo, quod magis quā oēs uos,
 linguis loquor. Sed in ecclesia uolo quin-
 que uerba, per mentē meā loqui, ut & alios
 instituā, potius quā decē milia uerborū in
 lingua . Fratres, ne sitis pueri sensibus,
 sed malicia pueri sitis, sensibus uero per-
 fecti sitis. In lege scriptū est. In uarijs lin-
 guis & in labijs uarijs loquar populo
 huic,

τούτω, κὴ ὄνδ' ὄντως εἰσακχόντοί μου λέ-
 γα κύριος. Ὡς τε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖον εἰ-
 σίμ, ὄν τῆς πίσεύσεσιν, ἀλλὰ τῆς ἀπίσεως. ἢ
 δὲ προφητεία ὄν τῆς ἀπίσεως, ἀλλὰ τῆς πί-
 σεύσεσιν. Εἰ μὲν οὖν σωέλθη ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐ-
 πιτοαντὸ κὴ πάντες γλώσσαι λαλώσιμ, εἰ-
 σέλθωσι δὲ ἰδιώτῃ ἢ ἀπιστοί, ὄν ἐρῶσιμ, ὅτι
 μάνεθε; Εἰ μὲν ἢ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλ-
 θη δ' εἶτε ἀπιστος ἢ ἰδιώτης, εἰλέχεται ὑπὲρ πάν-
 των, ἀνακρίνετῃ ὑπὲρ πάντων, κὴ ὄντως ἰὰ κρυ-
 πτὰ τὴ καρδίας αὐτῆ φανερά γίνετῃ, κὴ ὄντως
 πεισῶμ ἐπὶ πρόσωπον, προσκυκίσει τῶ θεῶ,
 ἀπαγγέλλωμ, ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐσί-
 τί οὖν ἐσίμ ἀδελφοί; ὅταμ σωέρχησθε, ἕκα-
 σος ὑμῶμ ψαλμὸμ ἔχθ, διδάχλῶ ἔχθ, γλώσ-
 σαμ ἔχθ, ἀποκόλυψιμ ἔχθ, ἐρμηνείαμ ἔχθ.
 πάντα πρὸς οἰκοδομῶν γινέσθω, εἶτε γλώσση
 τίς λαλέῃ, ἢ ἰδύο, ἢ τὸ πλῆσομ τῆς, ἢ ἀνὰ
 μέρος, ἢ εἰς διδραμῶν θέτω. Εἰ μὲν δὲ μὴ ἢ δι-
 ερμηνεύσῃ σιγῶν ἐν ἐκκλησίᾳ, αὐτῶ ἢ λα-
 λέτω ἢ τῶ θεῶ. προφητῶτα δὲ δύο ἢ τρεῖς
 λαλέτωσαμ, κὴ οἱ ἄλλοι διακρίνετωσαμ.
 εἰ μὲν δὲ ἄλλομ ἀποκαλυφθῆ καθημελῶμ, ὁ πρῶ-
 τος σιγάτω. Δύνασθε γὰρ καθένα πάντες
 προφητεύημ, ἵνα πάντες μαθηθῶσῃ, κὴ πάν-
 τες παρακαλῶνται, κὴ πνεύματα προφη-
 τῶν προφήταις ὑποτάσσεται. ὄν γὰρ ὄσιμ
 ἀκατασάσιος ὁ θεός, ἀλλ' ἐρημῆς, ὡς ἐν
 πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ἢ ἁγίωμ.

ξ ε Αἰ γυναικες ὑμῶμ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σι-
 γάτωσαμ. ὄν γὰρ ἐπιτέτραπῆ αὐταῖς
 λαλέμ, ἀλλ' ὑποτάσασθαι. καθὼς ἢ ὁ νό-
 μος λέγα. εἰ δέ τι μαθεῖμ θέλουσιμ, ἐν οἱ-
 κῶ τοὺς ἰδίους ἀνδρας ἐρωτῶτάτωσαμ.
 Αἰχρὸμ γὰρ ὄσιμ αἰζιμ ἐν ἐκκλησίᾳ λαλέμ.
 ἢ ἀφ' ὑμῶμ ὁ λόγος τῆ θεοῦ δὲ ἡλθῆμ; ἢ εἰς
 ὑμᾶς μόνους κατῴκησῆμ; εἰ τις δοκῆ προ-
 φήτης εἶναι, ἢ πνευματικός, ἐπιγινώσκέτω
 ἢ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου εἰσίμ ἐντολαί. εἰ
 δέ τις

huic, & ne sic quidē audiēt me dicit dñs,
 Itaq; linguæ in signū sunt, nō credenti-
 bus, sed incredulis. contra pphetia, non
 incredulis, sed credentibus. Ergo si cōue-
 nerit ecclesia tota, in idem, & oēs linguis
 loquantur. ingrediātur autē indocti, aut
 infideles, nōne dicent, quod insaniatis.
 Quod si oēs prophetetis, ingrediātur autē
 ifidelis aut indoct⁹, coarguit ab oibus,
 diiudicat ab oibus, & sic occulta cordis
 ei⁹ manifesta fiūt, atq; ita procidens in
 faciē, adorabit deū, annuncians, qđ deus
 reuera in uobis sit. Quid igitur est fra-
 tres? Quoties cōuenitis, unusquisq; ue-
 strum psalmū habet, doctrinā habet, lin-
 guam habet, reuelationē habet. omnia
 ad ædificationem fiant, siue lingua quis
 loquit, iuxta duos, aut ut plurimū tres,
 idq; uicissim, & unus interpretetur. Qu-
 si nō sit interpretes, taceat in ecclesia, cæte-
 rum sibi ipsi loquat & deo. Prophetæ ue-
 ro, duo aut tres loquantur, & cæteri diu-
 dicent. Porro si alij fuerit reuelatū, assi-
 deti, prior taceat. Potestis enim singilla-
 tim omnes prophetare, ut omnes di-
 scant, & omnes consolationem accipiāt,
 & spiritus prophetarum prophetis su-
 biiciuntur. Nō enim est confusionis de-
 us, sed pacis, ut in omnibus ecclesijs sanctorū.
 etis. Mulieres uestræ in ecclesijs fileant,
 Nec enim mandatum est illis ut loquan-
 tur, sed ut subditæ sint. Quemadmodū
 & lex dicit, Quod si quid discere uolunt,
 domi suos uiros interrogent. Nam tur-
 pe est mulieribus in ecclesia loqui. An a
 uobis sermo dei pfectus est? An in uos
 solos incidit? Si quis uidetur prophe-
 ta esse, aut spiritualis, agnoscat que scribo
 uobis, quod domini sint præcepta, cæ-
 e z tertium

ecclesia tribuuntur uobis. In
 fratres. Quia ad uos loquitur
 quid uobis dicitur? nōne
 aut in reuelatione. aut in
 prophetia. aut in doctrina. Quia
 anima uobis tribuuntur. siue
 thara. nōne dicitur uobis
 quod oēs uobis dicitur. quod
 aut cetera. Et enim in uobis
 uobis dicitur. qđ apparetur.
 Sic uos per linguā uobis
 sermo dicitur. quod oēs
 reuelat, quod dicitur. Et enim
 loquentes. Tam multa uobis
 nera uocantur in mundo. Et
 rum mutam. Itaq; si uobis
 sto ei qui loquitur barbarus.
 ruit in me barbarus. Itaq;
 uobis quidem lectatōes estis
 n. ad ædificationē ecclesie qui-
 ratis. Quapropter qui loquitur
 a. oēs. ut interpretetur. Nam
 qui spiritus meus orat, atque
 uobis uacat. Quid igitur est? Qu-
 tu. sed uerbo & mente. Cane-
 ed canam & mente. Alio qui
 nis, is qui implet locum nō
 modo dicitur est Amen. tē-
 tiam actionem. Quomodo
 dicitur nōc. nā tu quidem
 agis. utrum alius nō ecclie
 ago deo meo, quod magis
 linguis loquitur. Sed in uobis
 qđ uerba. per mēte meā
 infinitā. potius qđ dicitur
 lingua. Fratres. nōne uos
 sed malicia puen. siue
 facti. In lege scriptū est
 quis & in labijs uobis

δ' εἰς ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω. ὡσεὶ ἀδελφοί, ζήλουτε τὸ προφητεύειν, ἢ τὸ λαλεῖν γλώσσαις, μὴ κωλύετε πάντα εὐχαιμόως, ἢ κατὰ τὰ ἴαξιμ γινέσθω.

Ξ 5 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελφοί τὸ εὐαγγέλιον, ὃ εὐγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρὰ βλάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐσῆκατε, δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκ τῶν ἐμῶν ἐκὶ ἐπιστεύσατε. Παρὰ τὸ καὶ παρὰ λαβὴν, ὅτι ΧΡΙΣΤΟΣ ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ἐτάφη, ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ὤφθη κηφᾶ, ἔπειτα τοῖς δώδεκα, ἔπειτα ὤφθη ἐπὶ πάντων πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφ' ἅπασι. Ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσι ἕως ἄρτι. Τινὲς δὲ ἐκοιμήθησαν, ἔπειτα ὤφθη ἰακώβῳ, ἔπειτα τοῖς ἀποστόλοις πάνσιμ. Ἐχᾶστον δὲ πάντων, ὡς πρῶτον τῶν ἐκ τῶν ἐμῶν ἐκὶ ὤφθη καμοί. Εγὼ γὰρ ἐμὶ ἐλάχιστος ἢ ἀπόστολων, ὃς οὐκ ἐμὶ ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα πλὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. χάριτι δὲ θεοῦ, εἰμὶ ὃ ἐμὶ. καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ, οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσώτερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα. οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ, ἡ σωτήριός ἐστιν ὑμῶν, εἴτε ἐκ ἐμοῦ, οὕτως κηρύσσουσιν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εἰ δὲ ΧΡΙΣΤΟΣ κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, ὡς λέγουσιν ἱναί, ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἐστίν; εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἐστίν, οὐδὲ ΧΡΙΣΤΟΣ ἐγήγερται. εἰ δὲ ΧΡΙΣΤΟΣ οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ ἡ πίστις ὑμῶν. εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομαρτυροῦντες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ, ὅτι ἤγαγον τὸν ΧΡΙΣΤΟΝ, ὃν οὐκ ἤγαγον, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ ΧΡΙΣΤΟΣ ἐγήγερται. εἰ δὲ

ΧΡΙΣΤΟΣ

terum si quis ignorat, ignoret. Proinde fratres, ad id enitamini, ut prophetetis, & loqui linguis ne prohibeatis. Omnia deceter, & secundum ordinem fiant. Notum autem vobis facio XV fratres euangelium, quod euangelizavi vobis, quod & accepistis, in quo & statis, per quod & salvi estis, quo pacto annunciarim vobis, si tenetis, nisi frustra credidistis. Tradidi enim vobis in primis, quod & accepistis, quod Christus mortuus fuerit pro peccatis nostris, secundum scripturas, & quod sepultus sit, & quod resurrexerit tertio die, secundum scripturas, & quod uisus sit Cephae, deinde duodecim, postea uisus est plusquam quingentis fratribus semel. Ex quibus plures manent usque ad hunc diem. Quidam autem & dormierunt. Deinde uisus est Iacobo, post apostolis omnibus. Postremo uero omnium, uelut ab ortu uisus est & mihi. Ego enim sum minimus apostolorum, qui non idoneus, ut dicar apostolus, propterea quod profectus sum ecclesiam dei, sed gratia dei, sum id quod sum, & gratia eius quae profecta est in me, non fuit inanis, sed copiosius quam illi omnes laboraui. Non ego tamen, sed gratia dei, quae mihi adest. Siue igitur ego, siue illi, sic predicam, & sic credidistis. Quod si Christus predicatur, a mortuis resurrexisset, quomodo dicunt quidam inter uos quod resurrectio mortuorum non est? Porro si resurrectio mortuorum non est, ne Christus quidem resurrexisset. Quod si Christus non resurrexisset, inanis uidelicet est predicatio nostra, inanis autem est & fides uestra. Repimur autem & falsi testes dei, quoniam testificati sumus de deo, quod excitauerit Christum, quem non excitauit, siquidem mortui non resurgunt. Etenim si mortui non resurgunt, ne Christus quidem resurrexisset. Quod si Christus

Christus

ΧΡΙΣΤΟΣ οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἢ πίσις
 ὑμῶν. ἐπὶ ἐσὲ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν, ἄρα
 οἱ κοίμηθέντες ἐν Χριστῷ, ἀπόλωντο. εἰ
 ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χρι-
 στῷ μόνον, ἐλεανότεροι πάντων ἀνθρώπων
 ἐσμὲν. νῦν δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νε-
 κρῶν, ἀπαρχὴ τῆς κοίτης, ἡμεῖς ἐνεστῶτες. ἐπι-
 λη γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώ-
 που ἀνάστασις νεκρῶν. ὡς γὰρ ἅς ἐν τῷ ἀδάμ
 πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως ἐν τῷ Χρι-
 στῷ πάντες ζωοποιήσονται, ἕκαστος δὲ ἐν τῷ
 ἴδιῳ τάγματι. ἀπαρχὴ Χριστὸς. ἔπειτα οἱ
 τῷ Χριστῷ ἐν τῇ παρυσίᾳ ἄντ', εἶτα τὸ
 τέλος, ὅταν παρὰ τὸ πλὴν βασιλείᾳ τῷ θεῷ
 καὶ πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρ-
 χὴν, ἐπὶ πᾶσαν δυνάμιον ἐδουλεύσῃ. Δεῖ δὲ
 αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς
 ἐχθρούς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἕχαστος ἐχθρὸς
 καταργεῖται ὁ θάνατος, πάντα γὰρ ὑπέτα-
 ξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἴπῃ, ὅτι
 πάντα ὑποτάσσεται, δηλονότι ἐκτὸς τοῦ
 ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ὅταν ἢ ὑπὸ
 ταῦτ' αὐτῷ τὰ πάντα, τότε ἐν αὐτῷ ὁ ἦρ
 ὑποτασσέται, ὡς ὑποτάσσονται αὐτῷ τὰ
 πάντα, ἢ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν ᾧ ᾤσιν.
 Ἐπειδὴ τὴν πίσωσιν οἱ βαπτισθέντες ὑπὲρ ἰ-
 νεκρῶν, εἰ ὅπως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ
 βαπτισθῆναι ὑπὲρ ἰνεκρῶν, τί καὶ ἡμεῖς
 κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν, καθ' ἡμέραν ἀ-
 ποθνήσκω, καὶ πλὴν ἡμετέρων καύχουσι, ἢ
 ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. εἰ
 κατὰ ἀνθρώπου ἐδικησάμεθα ἐν τῷ φέσει,
 τί μοι ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται;
 φάγωμεν καὶ πίωμεν, ἀυτίον γὰρ ἀποθνή-
 σκομεν, μὴ πλανᾶσθε, φθειροσιν ἢ ἢν γρη-
 σάδμιλία κακὰ. ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ
 ἀμαρτάνετε. ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ ἡμεῖς ἔχου-
 σι, πρὸς ἐντροπῶν ὑμῶν λέγω. ἀλλ' ἐρεῖ τις,
 πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖον δὲ σῶματι
 ἔρχονται; ἀφροσ, σὺ δὲ ἀπίστευε, οὐ ζωοποιεῖ-
 ται. ἐὰν

Christus nō resurrexit, superuacanea est
 fides uestra. Adhuc estis in peccatis ue-
 stris. Igit̄ & qui dormierūt in Christo, pe-
 rierunt. Si in uita hac spem in Christo
 tantū fixā habemus, miserabiliores om-
 nibus hoibus sumus. Nunc aut̄ Christus
 surrexit a mortuis, primitiæ eorū qui dor-
 mierūt, fuit. Postēp̄ em̄ per hoīem mors,
 etiā per hominē resurrectio mortuorū.
 Quēadmodū em̄ in Adā oēs moriunt̄,
 ita & in Christo oēs uiuificabunt̄. unus-
 qsq; aut̄ in pprio ordine, primitiæ Chri-
 stus. Deinde ij qui sunt Christi, in aduen-
 tu illius, deinde finis, cum tradiderit re-
 gnū deo & patri, cū aboleuerit omnem
 principatū & oēm potestatē, & uirtutē.
 Nā oportet eū regnare, donec posuerit
 oēs inimicos sub pedes suos. Nouissim⁹
 hostis abolet̄, mors. Nā oīa subiecit sub
 pedes illius. Atqui cū dicat, quod omnia
 subiecta sint, p̄ alam est, quod præter eū
 qui subijcit illi omnia. Cum autem subie-
 cta fuerint illi omnia, tunc & ipse filius
 subijcietur, ei qui illi subiecit omnia, ut sit
 deus oīa in omnibus. Alioqui quid fa-
 cient ij qui baptizantur p̄ mortuis, si om-
 nino mortui nō resurgunt. ¶ Quid & nos
 periditatur omni tempore? Indies mo-
 rior, per nostrā gloriatiōnē, quā habeo ī
 Christo Iesu domino nostro. Si secundū
 hominē, cum bestijs depugnaui Ephesi,
 quæ mihi utilitas, si mortui non resur-
 gunt? Edamus & bibamus, cras enim
 morimur. Ne decipiāmi, mores bonos,
 colloquia corrumpunt mala. Expurgisci
 mini iuste, & ne peccetis. Nam ignoran-
 tiam dei nonnulli habent. Ad pudorem
 uobis loquor. At dicet aliquis. Quomo-
 do resurgēt mortui? Quali aut̄ corpore
 uenient? Stulte. Tu quod feminas nō ui-
 uificatur

Cur & baptizatur
 pro illis?

τολ, εἰ μὴ ἀποθανῆ, καὶ ὁ ἀπειρεσί, οὐ τὸ σῶμα
 τὸ γεννησὸν μὴ ἀπειρεσί, ἀλλὰ σωματικόν, ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ
 εἰ τύχοι σίτη, ἢ ζωὴ, ἢ λοιπῶν, ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ
 δίδωσι σῶμα, καὶ ἢ θέλησεν, καὶ ἐκείνη τὴν ἀπειρεσί
 μᾶλλον τὸ ἴδιον σῶμα, οὐ πᾶσα σὰρξ, ἢ αὐτὴ σὰρξ
 ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ
 κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν, καὶ σῶ
 ματα ἐπεσφάνια, καὶ σῶματα ἐπίβια, ἀλλ' ἐτέ
 ρα ἢ ἢ τῶν ἐπεσφάνιων δόξα, ἐτέρα ἢ ἢ τῶν ἐπι
 βίων, ἄλλη δόξα ἢ ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελή
 νης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων, ἀστὴρ δὲ ἀστὴρ δὲ
 φέρει τὸν δόξον, οὕτως καὶ ἢ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν,
 ἀπειρεσί τὸν φθορᾶ, ἐφείρεται τὸν ἀφθαρσίαν. ἀπει
 ρεσί τὸν ἀτιμία, ἐφείρεται τὸν δόξον. ἀπειρεσί τὸν
 ἀθηνία, ἐφείρεται τὸν δυνάμει. ἀπειρεσί τὸ σῶμα
 ψυχικόν, ἐφείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι
 σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν, οὐτὸν
 καὶ γέγραπται. Εγγύτω ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἀ
 δάμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔχατος ἀδάμ εἰς
 πνεῦμα ζωοποιῶν, ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευ
 ματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευμα
 τικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύ
 τερος ἄνθρωπος, ὁ κύριος ἐξ οὐρανῶν, θεὸς ὁ χοϊ
 κός, τρεῖς καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπεσφάνιος, τρε
 ῖς καὶ οἱ ἐπεσφάνιοι, καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν
 εἰκόνα τῶν χοϊκῶν, φορέσαμεν καὶ τὴν εἰκόνα τῶν
 ἐπεσφάνιων. Τρεῖς δὲ φημι ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ
 αἷμα βασιλείαν θεῶν κληρονομήσατε οὐ δύναν
 τη, οὐ καὶ ἢ φθορᾶ πῶς ἀφθαρσίαν κληρονομή
 ῃ. ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω. πάντες ἢ οὐ κοιμη
 θησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλακασόμεθα, ὡς ἀπόμω
 ρον ἔσται ὁ φθαλμῶν τῶν τῆν ἐχάτην σάλπιγγι.
 σαλπίζει δὲ, ὅτι νεκροὶ ἐξεθνήσκον τῆν ἀφθαρσίαν,
 καὶ ἡμεῖς ἀλλακασόμεθα, ὅτι τὸ φθαρόν τρεῖς
 ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τρεῖς ἐνδύ
 σασθαι ἀθανασία, ὅταν δὲ τὸ φθαρόν τρεῖς
 ἐνδύσκη ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τρεῖς ἐνδύ
 σκη ἀθανασία, τότε γενήσεται ὁ λόγος, ὁ γε
 γραμμένος, κατεπότη ὁ θάνατος εἰς νίκην,
 ὡς ὁ θάνατος ὁ κέντρον, πῶς ὁ ἀδὴν τὸν νίκην,
 τὸν δὲ κέντρον τῶν θανάτων, ἢ ἀμαρτία, ἢ δυνάμει

uificat, nisi mortuū fuerit. Et hoc qd' se
 mias, nō corp⁹, qd' nascet semias, s; nudū
 granū, exēpli causa tritici, aut alicui⁹ ex ca
 teris. Sed de⁹ illud dat corp⁹, ut uoluit &
 unicuiq; seminū, suū corp⁹. Nō ois caro
 eadē caro, s; alia qdē caro hoīm, alia ὄ
 caro pecoz, alia ὄ pisciū, alia ὄ uolucz
 Et sūt corpa celestia, & sūt corpa trestria.
 Vex alia quidē celestiiū glia, alia ὄ trestriū,
 alia glia sol, & alia glia luna, & alia
 glia stella. Stella siqdē a stella differt, in
 glia. Sic & resurrectio mortuoz. Semiat
 in corruptione, resurgit in incorruptibi
 litate. seminatur i ignominia, resurgit in
 glia. semiat i infirmitate, resurgit in potē
 tia. Semiat corp⁹ aiāle, resurgit corp⁹ spiri
 ritale. Est corp⁹ aiāle, & ē corp⁹ spiritale.
 quēadmodū & scriptū ē. Fact⁹ est prim⁹
 hō Adā in aiām uiuētē, extrem⁹ Adā in
 spm̄ uiuificatē. At nō primū, qd' spiritale.
 sed qd' aiāle, deinde qd' spiritale. Prim⁹
 hō de terra terren⁹. Scds hō, ipse dñs de
 celo. Qualis terren⁹ ille, tales & hī q terre
 ni sunt. Et qlis ille celestis, tales & hī qui
 celestes sūt. Et quēadmodū gestauimus
 imaginē terreni, gestabim⁹ & imaginē ce
 lestis. Hoc at dico frēs, qd' caro & sāguis
 regni dei hareditatē cōseq nō pñt. Neq;
 corruptio icorruptibilitatis hareditatē ac
 cipit. Ecce mysteriū uobis dico. Nō oēs q
 dē dormiem⁹, oēs tñ imutabimur, i pun
 cto, in momento oculi, in extrema tuba.
 Canet em̄ tuba, & mortui resurgēt icorru
 pti, & nos imutabimur. Optet em̄ corru
 ptibile hoc induere incorruptibilitatē, &
 mortale hoc iduere imortalitatē. Cū aut
 corruptibile hoc, iduerit icorruptibilitatē
 & mortale hoc, iduerit mortalitatē. tūc fi
 et sermo q script⁹ ē. Absorpta ē mors i uī
 ctoria. Vbi tu⁹ mors acule⁹; ubi tua ifer
 ne uictoria. Acule⁹ at mortis pctm̄, potē

3
 μίς τ' ἀμαρτίας ὁ νόμος. ἡ δὲ θεοῦ χάρις, ἡ
 διδόντι ἡμῖν τὸν νόμον, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
 ΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ὡς ἀδελφοί μου ἀγαπήτε
 ἐδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, ἠρτισμένοι,
 ἐν ᾧ ἔστω τὸ κυρίον, πάντοτε εἰδότες, ὅτι ὁ κό-
 πος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενός ἐν κυρίῳ. περὶ δὲ τῆς
 λογίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὡς πάντοτε διέταξα ταῖς
 ἐκκλησίαις ἐν τῇ Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς, πε-
 ῖσατε. **Κ**μία μισαυθία, ἕκαστος ὑμῶν παρ-
 ἑαυτῷ ἠθέτω. θεσσαυρίζω, ὅτι ἐν ἐνοσώτῳ,
 ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λοίστιον γίνωμαι. ὅταν δὲ
 ἤρξωμαι, οὐκ ἔαρ δοκιμάζετε διὰ ἐπισο-
 λῶν, ἵνα περὶ ἐμῶν ἀπενεχθῆμι τῇ χάριτι ὑμῶν
 εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐὰν δὲ ἢ ἄξιον τῶν καμῶν πο-
 ρεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. ἐλευσόμεθα δὲ
 πρὸς ὑμᾶς, ὅταν μακεδονίαν διέλθω, μα-
 κεδονίαν δὲ διέρχομαι. πρὸς ὑμᾶς δὲ Τυχὸν
 ἠγαγόντες ἢ καὶ ἠγαγόντες, ἵνα ὑμεῖς με προ-
 σέμνητε, ὅτι ἐὰν πορεύωμαι. ὅτι θέλω γὰρ ὑμῶν
 ἄρτι ἐν ἠρόσῳ ἰδέσθαι, ἐλπίζω δὲ χρόνον
 ἵνα ἐπιμῶμαι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπι-
 θέσῃ. ἐπιμῶμαι δὲ ἐν ἐφέσω ἕως τῆς πεντηκο-
 στῆς. θύρα γάρ μοι ἀνέως μετὰ ἡμῶν ἐνδύσῃ,
 καὶ ἀνέλκω μοι πολλοί, ἐὰν ἢ ἔλθω Τιμόθεος,
 βλέπετε ἵνα ἀφόβως ἠρξῆτε πρὸς ὑμᾶς. ὅτι
 ἔστιν κυρίως ἐράζεσθαι, ὡς ἔβω, μή τις οὐκ ἂν
 τὸν ἠρξῆσθε. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰ-
 ρήνῃ ἵνα ἔλθῃ πρὸς με, ἐκδέχομαι γὰρ αὐ-
 τὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. περὶ δὲ ἀπολλῶ
 τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐ-
 τὸν, ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν,
 καὶ πάντως οὐκ ἔμ θέλημα, ἵνα νῦν ἔλθῃ.
 ἐλευσεται δὲ, ὅταν ἐνκαιρῆσθαι.
 Γραγορεῖτε, σῆκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κρα-
 ταιοῦσθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γίνεσθαι.
 παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, οἵδατε πλὴν ὅτι
 κίον σεφωῶ, ὅτι ἔστιν ἀπαρχὴ ἐν ἀχαί-
 ας, ἡ εἰς διακονίαν τῶν ἀγίων ἕτασαν ἰ-
 εαυτοὺς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσασθε τῶν πριού-
 τοις, ἡ πάντῃ ἡ σωεργῶντι ἡ κοπιῶντι.
 χαίρω

tia pro peccati lege. sed deo gratia, quae dedit no-
 bis uictoriae, per dominum nostrum Iesum Christum.
 Itaque fratres mei dilecti, stabiles sitis, & imo-
 biles, abundantes in opere domini semper, cum
 sciatis, quod labor uester non est inanis in
 domino. Caeterum de collecta, erga sanctos,
 quemadmodum ordinavi ecclesiam Galatiae,
 ita & uos facite. in una sabbato unquamque
 uestrum apud sese ponat, recordes, quicquid com-
 modum fuerit, ne cum uenero, tunc colle-
 ctae fiant. Vbi uenero autem ad uos, quos-
 cunque probaueritis, per epistolas, hos mittam,
 ut proferant beneficentiam uestram in Hierosolimam.
 Quod si fuerit opere precium, ut & ipse profici-
 scar, mecum proficietur. Veniam autem ad uos
 cum Macedonia transiero. Macedonia enim
 aditurus sum. Apud uos autem forte permanebo,
 aut etiam hyemabo, ut uos me deducatis,
 quocumque proficietur. Nolo enim uos nunc
 in transcurso uidere, sed spero tempus ali-
 quantum mansurum me apud uos, si do-
 minus permiserit. Comoror autem Ephesi,
 usque ad diem quinquagesimum. Nam hostium
 mihi aptum est magnus, & efficax, & aduer-
 sarij multi. Quod si uenerit Timotheus, uide-
 dete, ut absque metu sit apud uos. Opus
 domini operatur, quemadmodum & ego. Ne quis
 igitur eum spernat, sed persequamini eum in pa-
 ce, ut ueniat ad me. Expecto enim illum cum
 fratribus. Porro de Apollo fratre, multum
 hortatus sum illum, ut iret ad uos, cum fratribus,
 & opinio non erat uoluntas, nunc eundem. Ve-
 turus est autem, cum oportunitatem erit
 nactus. Vigilate, stete in fide, uiriliter
 agite, estote fortes, Omnia uobis in cha-
 ritate fiant. Obsecro autem uos fratres.
 Nostis familiam Stephanae, esse primi-
 tias Achaiae, & in ministerium sanctis or-
 dinarunt seipsos, ut & uos subditae sitis
 talibus, & omni adiuuanti & laboranti.